

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ZÁKLADNÍ POPIS ÚZEMÍ ORP PODĚBRADY z hlediska potřeb komunitního plánování sociálních služeb

Tento dokument byl zpracován v rámci projektu „Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a spádového území 2023–2025“ s číslem CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_106/0015200, který je financován z ESF prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost.

Obsah

Úvod.....	4
1. Obecná charakteristika území	5
1.1 Vymezení a poloha zájmového území	5
1.1.1 Situace v SO ORP Poděbrady.....	7
1.1.2 Administrativní členění.....	10
1.2 Demografické ukazatele	13
1.2.1 Vývoj počtu obyvatel.....	13
1.2.2 Věková struktura.....	15
1.2.3 Pohyb obyvatelstva.....	24
1.2.4 Národnostní struktura.....	27
1.3 Ekonomické prostředí	29
1.4 Nezaměstnanost.....	30
1.4.1 Podíl nezaměstnaných osob.....	32
1.5 Zdravotnictví	36
1.6 Školství.....	37
2. Analýza vybraných cílových skupin a typů podpor.....	41
2.1. Rodiny s dětmi.....	41
2.1.1 Přídavek na dítě.....	41
2.1.2 Rodičovský příspěvek.....	42
2.1.3 Rodiny s dětmi v agendě OSPaZ.....	42
2.2 Pomoc v hmotné nouzi	49
2.2.1 Příspěvek na živobytí.....	49
2.2.2 Doplatek na bydlení.....	50
2.2.3 Mimořádná okamžitá pomoc.....	51
2.2.4 Příspěvek na bydlení.....	53
2.3 Lidé se zdravotním postižením.....	55
2.3.1 Příspěvek na mobilitu.....	56
2.3.2 Příspěvek na zvláštní pomůcku.....	57
2.3.3 Počet držitelů průkazů OZP.....	58
2.4 Senioři – klienti OSPaZ.....	63
2.4.1 Příspěvek na péči.....	63

2.5	Osoby sociálně vyloučené a ohrožené sociálním vyloučením.....	67
2.5.1	Osoby sociálně vyloučené a ohrožené sociálním vyloučením v agendě OSPaZ.....	67
2.5.2	Osoby, které se nacházejí v nejistém či neadekvátním bydlení.....	68
2.5.3	Imigranti.....	69
2.5.4	Nezaměstnaní.....	70
2.5.5	Osoby neschopné splácet závazky a pohledávky.....	71
2.6	Exekuce.....	72
3.	Seznam obrázků, grafů a tabulek.....	74
4.	Seznam použitých zkratk.....	77
5.	Použité zdroje.....	78

Úvod

Základní popis území obce s rozšířenou působností (dále ORP) Poděbrady z hlediska potřeb komunitního plánování sociálních služeb mapuje stávající sociálně demografickou situaci, resp. předkládá a analyzuje jednotlivé sociodemografické ukazatele a poukazuje na možný vývoj z nich vyplývající, a to na území správního obvodu i měst Poděbrady a Městec Králové. Tyto informace slouží jako podklad pro potřeby a činnosti související s procesem komunitního plánování sociálních služeb ve správním obvodu ORP Poděbrady (dále SO ORP Poděbrady).

1 Obecná charakteristika území

1.1 Vymezení a poloha zájmového území

SO ORP Poděbrady se rozkládá ve východní části Středočeského kraje na hranicích s Královéhradeckým krajem. Na západě sousedí s obvodem Nymburk, na jihu s obvodem Kolín, východními sousedy jsou obvody Hradec Králové a Nový Bydžov, na severu sousedí s jičínským obvodem.

Obrázek č. 1: Poloha SO ORP Poděbrady ve Středočeském kraji

zdroj: <http://www.czso.cz>

Nížinatý povrch náleží k celku Středočeské tabule. Jedná se o rovinatou zemědělskou oblast Polabské nížiny vykazující nejvyšší podíl orné půdy v kraji. Nadmořská výška je na území celého regionu nízká, pohybuje se převážně kolem hodnoty 200 m. n.m., nejvyšší nadmořské výšky dosahuje vrch Oškobrh (285 m. n. m.). Podnebí je teplé, s dostatkem srážek po celý rok a s příznivou průměrnou teplotou vzduchu. Nejvýznamnějšími hydrologickými prvky jsou řeka Labe, která protéká hlavním městem regionu – Poděbrady, dále Sánský kanál a dva pravostranné labské přítoky – Cidlina a Mrlina. V obvodě se nachází národní přírodní rezervace Libický luh, Kněžičky a Žehuňská obora, částečně sem zasahuje další národní přírodní rezervace, Žehuňský rybník. Dále je zde několik dalších maloplošných zvláště chráněných území.¹

Mezi stěžejní dopravní komunikace patří dálnice D11 spojující Prahu s Hradcem Králové, dvě silnice I. třídy, konkrétně I/38 vedoucí z Doks do Rakouska přes hraniční přechod Hatě,² dále I/32 vedoucí z Libice nad Cidlinou do Jičína; dalšími komunikacemi jsou železniční tratě 020, 062 a 231,³ a řeka Labe, která je po celém toku na území SO ORP Poděbrady splavná pro říční dopravu.

Obrázek č. 2: Geografické poměry SO ORP Poděbrady

SO ORP Poděbrady

obecně-geografická mapa
územní struktura k 1. 1. 2016

počet obyvatel obce

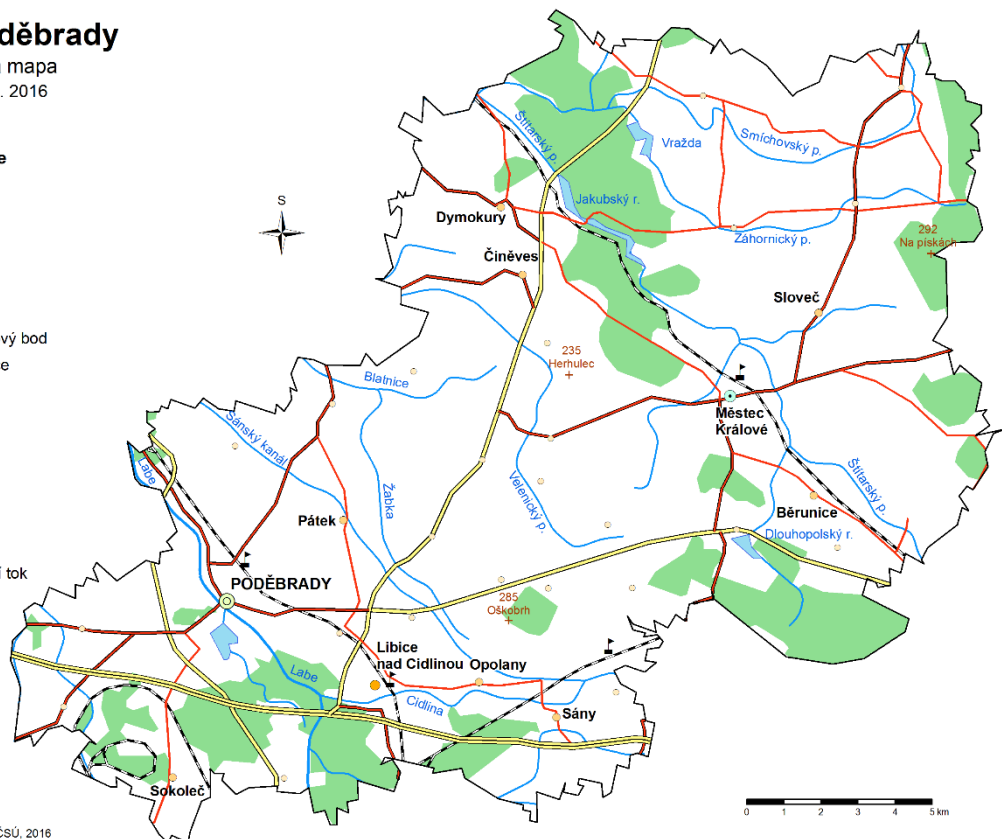
- do 499
- 500–999
- 1 000–1 999
- 2 000–4 999
- 10 000–19 999

- + významný výškový bod
- železniční stanice
- železniční trať

druh silnice

- dálnice
- silnice I. třídy
- silnice II. třídy
- silnice III. třídy

- významný vodní tok
- vodní plocha
- lesy

©ArcČR,ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016

zdroj: www.czso.cz

¹ Jde např. o přírodní památky Písečný přesyp u Osečka, Oškobrh, Vinný vrch, Baň nebo o národní přírodní památku Kopičácký rybník.

² Silnice vede ze severozápadu regionu na jihozápad, 1 km západně od Poděbrad.

³ Trať 020 spojuje Velký Osek s Chocní, trať 062 spojuje Chlumeck nad Cidlinou s Křincem a trať 231 obstarává spojení mezi Prahou a Kolínem.

1.1.1 Situace v SO ORP Poděbrady

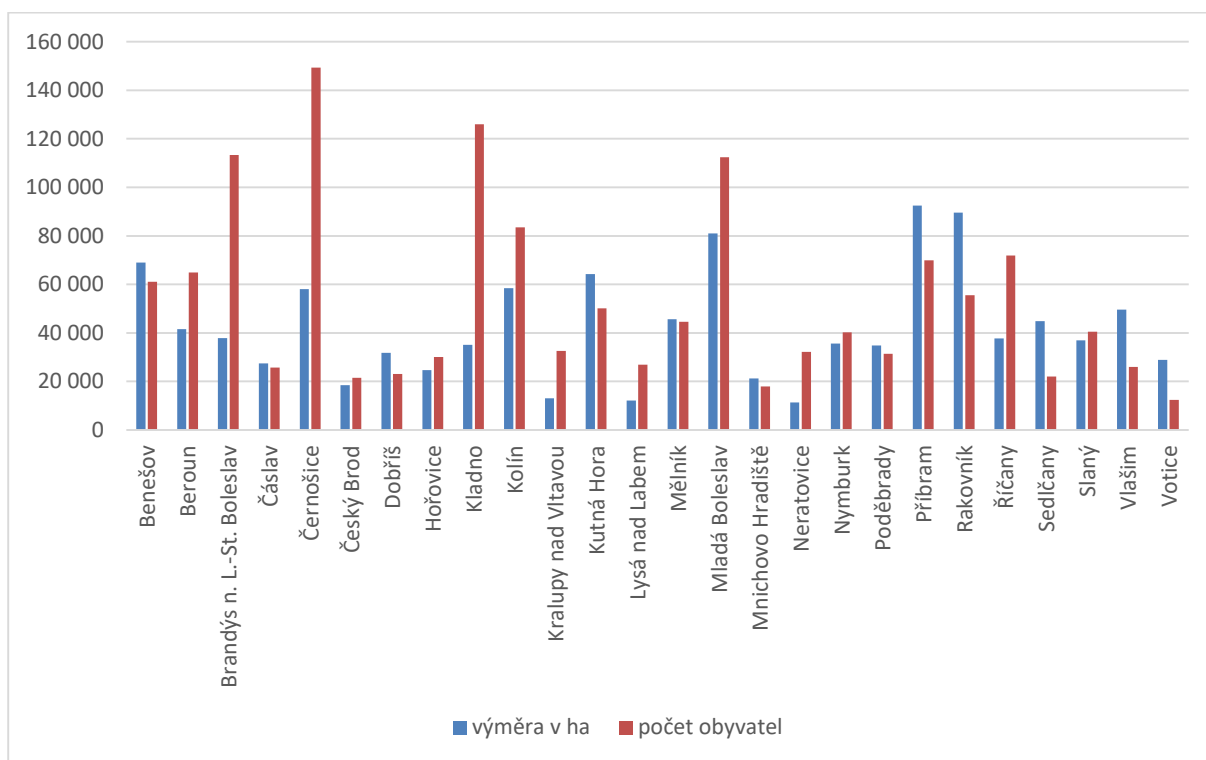
Celková výměra dosahuje 34 856 ha, počet obyvatel (k 31. 12. 2019) činí 31 382. Rozlohou i počtem obyvatel zaujímá SO ORP Poděbrady region 17. místo z 26 v rámci všech SO ORP Středočeského kraje a řadí se tak k mírně podprůměrným obvodům v Tabulce 1. V Tabulce 1 jsou jednotlivé správní obvody Středočeského kraje seřazeny sestupně podle rozlohy a podle počtu obyvatel.

Tabulka 1: Pořadí jednotlivých SO ORP Středočeského kraje podle rozlohy a počtu obyvatel (k 31. 12. 2019)

poř.	SO ORP	výměra v ha	poř.	SO ORP	počet obyvatel
1.	Příbram	92 531	1.	Černošice	149 338
2.	Rakovník	89 623	2.	Kladno	125 957
3.	Mladá Boleslav	81 033	3.	Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	113 282
4.	Benešov	68 996	4.	Mladá Boleslav	112 464
5.	Kutná Hora	64 271	5.	Kolín	83 500
6.	Kolín	58 417	6.	Říčany	71 896
7.	Černošice	58 034	7.	Příbram	69 951
8.	Vlašim	49 591	8.	Beroun	64 927
9.	Mělník	45 670	9.	Benešov	61 022
10.	Sedlčany	44 857	10.	Rakovník	55 562
11.	Beroun	41 584	11.	Kutná Hora	50 165
12.	Brandýs nad Labem – St. Boleslav	37 810	12.	Mělník	44 600
13.	Říčany	37 725	13.	Slaný	40 526
14.	Slaný	36 879	14.	Nymburk	40 183
15.	Nymburk	35 553	15.	Kralupy nad Vltavou	32 515
16.	Kladno	35 083	16.	Neratovice	32 187
17.	Poděbrady	34 856	17.	Poděbrady	31 382
18.	Dobříš	31 842	18.	Hořovice	30 131
19.	Votice	28 877	19.	Lysá nad Labem	26 907
20.	Čáslav	27 436	20.	Vlašim	25 947
21.	Hořovice	24 618	21.	Čáslav	25 663
22.	Mnichovo Hradiště	21 251	22.	Dobříš	23 079
23.	Český Brod	18 437	23.	Sedlčany	22 074
24.	Kralupy nad Vltavou	13 120	24.	Český Brod	21 537
25.	Lysá nad Labem	12 120	25.	Mnichovo Hradiště	17 901
26.	Neratovice	11 317	26.	Votice	12 445

zdroj: <http://www.czso.cz> a <http://www.risy.cz>

Graf č. 1: Srovnání jednotlivých SO ORP Středočeského kraje podle rozlohy a počtu obyvatel (k 31. 12. 2019)

zdroj: <http://www.czso.cz> a <http://www.risy.cz>

Od poloviny minulého století se počet obyvatel v zájmovém území neustále snižoval zejména díky odlivu do větších měst (např. do Prahy). Po roce 1989 pokračoval úbytek obyvatel vzhledem k jednomu z nejvyšších úbytků přirozenou měnou v kraji a nízkým přírůstkům migrací. V posledních letech počet obyvatel mírně stoupá, což je dáno jak mírným zvýšením porodnosti, tak i kladným saldem migrace. Nadále žije téměř polovina lidí ve městě Poděbrady. Věková struktura je totožná s celostátní, tzn., že podíl lidí v poproduktivním věku převyšuje podíl dětí. Průměrný věk v regionu je 43,3 let a je tak jedním z nejvyšších v kraji.

V zájmovém území jsou příznivé podmínky pro zemědělskou výrobu. Z průmyslových odvětví je nejvýznamnější sklářský průmysl, sklárny Crystal Bohemia, a.s., Poděbrady představují největšího zaměstnavatele obvodu a jsou známé výrobou olovnatého křišťálu. Dalšími velkými zaměstnavateli jsou KOH-I-NOOR HARDTMUTH, a.s., Městec Králové, Městská nemocnice Městec Králové, a.s. a Poděbradka, a.s.. Velký vliv na trh práce má i lázeňství, kdy právě Lázně Poděbrady, a.s. představují druhého největšího zaměstnavatele; námi sledovaný správní obvod vykazuje nejvyšší podíl zaměstnaných ve zdravotnictví v rámci celého kraje.

Tabulka 2: Základní demografické údaje o obcích SO ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)

Obec	výměra (ha)	počet částí obce	počet obyvatel celkem	z toho muži	z toho ženy
Běrunice	2 673	5	835	405	430
Činěves	1 444	1	503	248	255
Dlouhopolsko	209	1	220	104	116
Dobšice	668	1	242	116	126
Dymokury	1 465	3	890	442	448
Hradčany	382	1	268	136	132
Choťánky	403	1	448	226	222
Chotěšice	2 250	5	325	169	156
Chroustov	745	2	216	106	110
Kněžice	1 958	3	505	239	266
Kněžičky	1 187	1	169	88	81
Kolaje	159	1	92	38	54
Kouty	559	1	325	162	163
Křečkov	513	1	409	206	203
Libice nad Cidlinou	997	1	1 274	619	655
Městec Králové	1 988	3	2 846	1 383	1 463
Odřepsy	613	1	320	169	151
Okřínek	559	2	198	103	95
Opočnice	1 092	1	454	227	227
Opolany	1 220	4	889	442	447
Oseček	489	1	166	91	75
Pátek	691	1	736	396	340
Písková Lhota	644	1	471	228	243
Poděbrady	3 369	9	14 377	6 870	7 507
Podmoky	847	1	195	99	96
Sány	947	1	538	260	278
Senice	447	1	191	98	93
Sloveč	1 250	3	497	246	251
Sokoleč	626	1	1 046	541	505
Úmyslovice	623	2	318	168	150
Velenice	802	1	209	103	106
Vlkov pod Oškobrhem	142	1	84	42	42
Vrbice	584	1	172	91	81
Vrbová Lhota	603	1	529	277	252
Záhornice	1 707	1	425	230	195
SO ORP Poděbrady celkem	34 856	65	31 382	15 368	16 014

zdroj: <http://www.czso.cz> a <http://www.risy.cz>

Intenzita bytové výstavby měla do roku 2018 vzestupnou tendenci, za rok 2019 došlo k dílčímu snížení. Podíl nezaměstnaných osob je v rámci kraje jedním z nejvyšších⁴, i když je hodnota tohoto ukazatele pod hranicí pěti procent.

Obvod je známý především svým lázeňským městem Poděbrady. Léčí se zde choroby srdce, zařívacího a pohybového ústrojí. Město má výstavní lázeňskou čtvrť, nachází se zde zámek, který byl původně postaven jako hrad ve 13. století.⁵ Přístupná je pamětní síň krále Jiřího z Poděbrad, který se v hradě v roce 1420 narodil. Nedaleko Poděbrad, v obci Libice nad Cidlinou, je možné vidět pozůstatky slavníkovského hradiště, sídla slavného rodu Slavníkovců⁶.

1.1.2 Administrativní členění

SO ORP Poděbrady tvoří 35 obcí, z nichž dvě obce, Poděbrady a Městec Králové, mají statut města a sídlí v nich pověřený obecní úřad. Ve správním obvodu obce s pověřeným obecním úřadem (dále jen SO POÚ) Městec Králové k 31. 12. 2019 žilo 8 971 obyvatel, v SO POÚ Poděbrady 22 411 obyvatel. SO POÚ Městec Králové tvoří 17 obcí: Běrunice, Činěves, Dlouhopolsko, Dobšice, Dymokury, Hradčany, Chotěšice, Chroustov, Kněžice, Kněžičky, Městec Králové, Opočnice, Podmoky, Sloveč, Velenice, Vrbice a Záhornice. SO POÚ Poděbrady tvoří 18 obcí: Choťánky, Kolaje, Kouty, Křečkov, Libice nad Cidlinou, Odřepsy, Okřínek, Opolany, Oseček, Pátek, Poděbrady, Sány, Senice, Sokoleč, Úmyslovice, Vlkov pod Oškobrhem a Vrbová Lhota. Počet částí obcí je 66, počet katastrů 60.

Obrázek č. 3: Administrativní členění SO ORP Poděbrady

zdroj: www.czso.cz

⁴ Zdroj: www.czso.cz

⁵ Zdroj: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Pod%C4%9Bbrady_\(z%C3%A1mek\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Pod%C4%9Bbrady_(z%C3%A1mek))

⁶ Zdroj: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Libice_nad_Cidlinou_\(hradi%C5%A1t%C4%9B\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Libice_nad_Cidlinou_(hradi%C5%A1t%C4%9B))

Mikroregiony, svazky obcí a místní akční skupiny

Tato uskupení jsou samostatné právní subjekty a vznikají za účelem určitého společného cíle. Zpravidla se jedná o koordinaci celkového rozvoje území, vybudování společné čistíčky odpadních vod, plynofikaci obcí, spolupráci na ochraně životního prostředí, o obnovu krajiny apod. V České republice existuje více než 550 takovýchto mikroregionů a svazků obcí, na území SO ORP Poděbrady se jich nachází šest. Podrobnější informace o těchto uskupeních podává tabulka 3.

Tabulka 3: Mikroregiony a svazky obcí na území SO ORP Poděbrady

Mikroregion Polabský Luh	
členské obce	Opolany ⁷ , Velký Osek, Veltruby, Volárna
datum založení	18. 3. 2003
sídlo	Kolín
forma	dobrovolný svazek obcí
účel	celkový rozvoj mikroregionu, ochrana životního prostředí, podpora cestovního ruchu
kontakt	ivan.kaspar@seznam.cz
DSO Pečecký region (funguje pod záštitou MAS Podlipansko, o.p.s.)	
členské obce	Písková Lhota ⁷ , Vrbová Lhota ⁷ , Dobřichov, Hořátev, Chotutice, Kostelní Lhota, Milčice, Nová Ves I, Pečky, Plaňany, Radim, Ratenice, Tatce, Velim, Vrbčany
datum založení	1. 1. 2000
sídlo	Masarykovo náměstí 78, Pečky MAS – Chvalovická 1076, Pečky
forma	dobrovolný svazek obcí
účel	celkový rozvoj mikroregionu, územní plánování, ochrana životního prostředí, podpora cestovního ruchu
kontakt	kancelar@podlipansko.cz https://www.pececkyregion.cz/ , https://podlipansko.cz/
Region Taxis Bohemia	
členské obce	Úmyslovice ⁷ , Bobnice, Čachovice, Hrubý Jeseník, Chudíř, Jabkenice, Jíkev, Jizbice, Košík, Krchleby, Křinec, Lipník, Loučeň, Mcely, Luštěnice, Netřebice, Oskořínek, Rožďalovice, Seletice, Smilovice, Vestec, Vlka, Všejan, Žitovlice
datum založení	20. 6. 2006
sídlo	Nymburská 189, Loučeň
forma	dobrovolný svazek obcí
účel	celkový rozvoj regionu
kontakt	rtb-dso@seznam.cz http://www.rtb-dso.cz/

⁷ Obce z SO ORP Poděbrady

Tabulka 3 – pokračování Mikroregiony, svazky obcí a místní akční skupiny

Mikroregion Střední Polabí	
členské obce	Činěves, Dobšice, Dymokury, Choťánky, Kněžice, Kouty, Křečkov, Libice nad Cidlinou, Městec Králové, Opočnice, Odřepsy, Pátek, Poděbrady, Sány, Senice, Sokoleč, Vlkov pod Oškobrhem, Záhornice ⁷ (všechny obce jsou z SO ORP Poděbrady)
datum založení	2006
sídlo	nám. Republiky 1, Městec Králové
forma	dobrovolný svazek
účel	rozvoj mikroregionu, ochrana životního prostředí, propagace regionu, zvýšení zájmu o turismus
kontakt	pavlik@mispolu.cz http://www.mikroregionstrednipolabi.cz/
MAS Mezilesí, z.s.	
počet členů	51, členská základna: http://www.masmezilesi.cz/clenove-mas
členské obce	Cerhenice, Činěves ⁷ , Hradčany ⁷ , Choťánky ⁷ , Chotěšice ⁷ , Kněžice ⁷ , Kněžičky ⁷ , Libice nad Cidlinou ⁷ , Městec Králové ⁷ , Odřepsy ⁷ , Opočnice ⁷ , Pátek ⁷ , Poděbrady ⁷ , Senice ⁷ , Sloveč ⁷ , Sokoleč ⁷ , Velenice ⁷ , Velim, Velký Osek, Vrbice ⁷ , Záhornice ⁷
datum založení	24. 5. 2005
sídlo	Kněžice 167
kontakt	mezilesi@mezilesi.cz http://www.masmezilesi.cz/#
MAS Svatojiřský les, z.s.	
počet členů	50, členská základna: http://www.svatojirskyles-mas.cz/clenska%2Dzakladna/ds-51/p1=53
členské obce	Budiměřice, Dvory, Dymokury ⁷ , Chleby, Kamenné Zboží, Kosořice, Košík, Kouty ⁷ , Pěčice, Všechlapy
datum založení	28. 3. 2006
sídlo	Nymburská 345, Loučeň
kontakt	benes@svatojirskyles-mas.cz http://www.svatojirskyles-mas.cz/
Svazek obcí Ny-Ko	
členské obce	Dlouhopolsko ⁷ , Choťánky ⁷ , Kněžice ⁷ , Libice nad Cidlinou ⁷ , Městec Králové ⁷ , Odřepsy ⁷ , Pátek ⁷ , Barchovice, Bečváry, Břežany I, Červené Pečky, Dolní Chvátliny, Drahobudice, Horní Kruty, Hořany, Choťovice, Chrást, Klučov, Kořenice, Krupá, Krychnov, Kostelec nad Černými Lesy, Malotice, Masojedy, Přišimasy, Roztoklaty, Sadská, Tatce, Toušice, Třebovle, Velký Osek, Veltruby, Vrátkov, Zalesňany, Zásmuky, Ždánice
datum založení	Leden 1994
sídlo	Ždánice 70, Kostelec nad Černými Lesy
forma	dobrovolný svazek obcí
účel	sběr, svoz a likvidace odpadů
kontakt	info@ny-ko.cz http://www.ny-ko.cz/

⁷ Obce z SO ORP Poděbrady

1.2 Demografické ukazatele

Z hlediska zaměření této analýzy jsou v tomto oddíle mapovány ty demografické ukazatele, které jsou pro ni relevantní. Konkrétně se jedná o počet obyvatel, věk, pohyb obyvatelstva a národnost. Dále bude analyzována nezaměstnanost a míra registrované nezaměstnanosti, tedy ukazatel, který je ekonomického charakteru.

1.2.1 Vývoj počtu obyvatel

Na území SO ORP Poděbrady k 31. 12. 2019 žilo 31 382 obyvatel. Z tohoto počtu žila téměř polovina lidí v sídelním městě regionu, v Poděbradech. Počty obyvatel a podíl obyvatelstva podle velikostních skupin uvádí Tabulka 4. Z ní je patrné, že v zájmovém území dominují spíše malé obce (23 obcí má méně než 500 obyvatel), přičemž podíl obyvatel zde žijících činí pouhých 20,4 %.

Tabulka 4: Základní charakteristika SO ORP Poděbrady podle velikostních skupin obcí

velikostní skupina obcí podle počtu obyvatel	počet obcí	obyvatelstvo	
		počet	podíl na ORP (%)
do 199	8	1 267	4,0
200 – 499	15	5 147	16,4
500 – 999	8	5 425	17,3
1 000 – 1 999	2	2 320	7,4
2 000 – 4 999	1	2 846	9,1
5 000 – 9 999	0	0	0
10 000 a více	1	14 377	45,8
SO ORP Poděbrady celkem	35	31 382	100,0

zdroj: <http://www.czso.cz> a vlastní výpočet

Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady udává Tabulka 5. Pro potřeby této analýzy bylo zvoleno období let 1991 – 2019, přičemž první roky jsou roky, kdy byly prováděny pravidelné cenzy⁸. Z údajů v této tabulce vyplývá, že počet obyvatel v jednotlivých obcích, i v celé zájmové oblasti, v roce 2001 oproti roku 1991 poklesl (v celém SO ORP o 602 obyvatel). Naopak v roce 2011 byl tento počet vyšší o 1 710 obyvatel než v roce 2001. Tento vzestupný trend byl patrný i v roce 2015 (o 410 obyvatel) a v roce 2019 (o 570 obyvatel).

Při srovnání počtu obyvatel v jednotlivých obcích v roce 1991 a v roce 2019 vidíme, že relativně větší pokles zaznamenaly obce Chotěšice, Sloveč a Velenice. Naopak k výraznému zvýšení počtu obyvatel došlo v Poděbradech (1 142 obyvatel, tj. o 8,6 procentních bodů), v obci Pátek (o 48 procentních bodů) a v obci Sokoleč (o 30 procentních bodů), dále v obcích Dymokury, Choťanky, Kouty, Křečkov, Okřínek, Opočnice, Oseček, Písková Lhota, Sány, Vrbová Lhota a Záhornice, kde tento nárůst byl již mírnější. V ostatních obcích regionu se počet obyvatel zásadně nezměnil.

⁸ **Sčítání lidu** (také **populační census** nebo soupis obyvatelstva) je proces získávání údajů o jednotlivých příslušnících obyvatelstva. Součástí sčítání bývá zjišťování dalších údajů týkajících se sociálních a kulturních znaků (např. užívaného jazyka, praktikovaného náboženství atd.). Termín se používá především ve spojení se státním sčítáním obyvatelstva a domácností, které má být dle doporučení Spojených národů prováděno každých 10 let.

Tabulka 5: Počet obyvatel v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady v letech 1991–2019 (k 31. 12. 2019)

obec	1991	2001	2011	2015	2019
Běrunice	1 119 *	887	861	829	835
Činěves	518	481	498	515	503
Dlouhopolsko	247	219	217	213	220
Dobšice	219	184	213	236	242
Dymokury	808	771	881	873	890
Hradčany	245	237	246	253	268
Choťánky	386	407	413	426	448
Chotěšice	364	319	326	307	325
Chroustov	220	203	209	203	216
Kněžice	524	483	508	494	505
Kněžičky		188	170	181	169
Kolaje	103	91	86	90	92
Kouty	259	237	287	304	325
Křečkov	344	344	361	361	409
Libice nad Cidlinou	1 306	1 299	1 332	1 297	1 274
Městec Králové	3 010	2 909	2 927	2 910	2 846
Odřepsy	293	282	331	317	320
Okřínek	358 **	148	161	175	198
Opočnice	832 ***	396	459	448	454
Opolany	850	798	878	893	889
Oseček		110	138	154	166
Pátek	496	512	595	671	736
Písková Lhota	401	400	438	429	471
Poděbrady	13 235	13 204	13 894	14 219	14 377
Podmoky		167	183	201	195
Sány	458	445	472	504	538
Senice		172	195	201	191
Sloveč	560	530	541	515	497
Sokoleč	806	788	928	948	1 046
Úmyslovice	303	312	315	323	318
Velenice	245	197	214	199	209
Vlkov pod Oškobrhem	80	83	100	74	84
Vrbice		176	176	168	172
Vrbová Lhota	357	372	438	490	529
Záhornice	348	341	411	411	425
SO ORP Poděbrady celkem	29 294	28 692	30 402	30 812	31 382

zdroj: <http://www.czso.cz>)

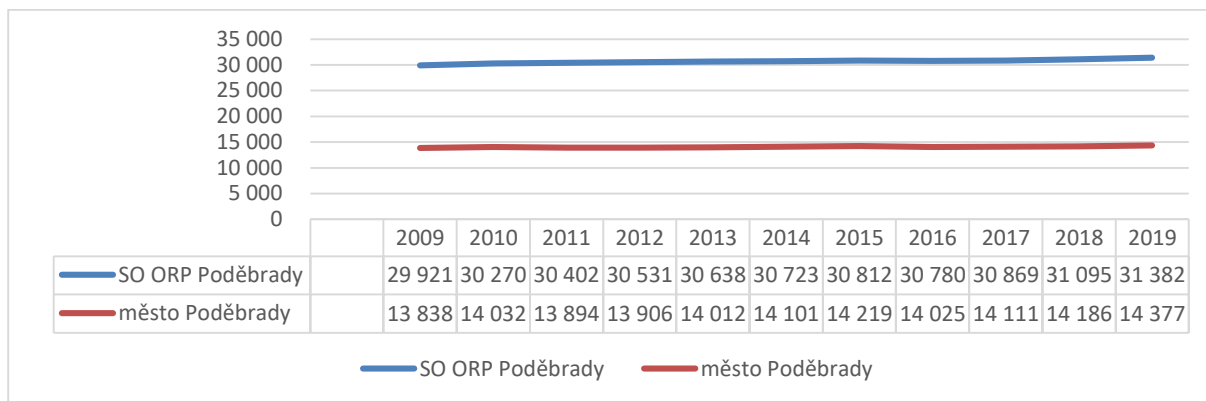
* Tehdy byla součástí obce dnešní obec Kněžičky.

** Tehdy byla součástí obce dnešní obec Senice.

*** Tehdy byly součástí obce dnešní obce Podmoky a Vrbice.

Z dlouhodobějšího hlediska lze vývoj počtu obyvatel komentovat tvrzením, že v posledních zhruba dvaceti letech počet obyvatel mírně narůstá, což je trend platný pro většinu regionů v České republice, a to jak na úrovních SO ORP, tak i na úrovních vyšších.⁹

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel ve městě Poděbrady a v SO ORP Poděbrady v letech 2009–2019

zdroj: <http://www.czso.cz>

Tyto změny v počtu obyvatelstva, jak v jednotlivých obcích, tak i v celém zájmovém území, lze vysvětlit demografickým chováním společnosti. V 90. letech minulého století nastal postupně se zvyšující propad porodnosti, který zapříčinil hlavní úbytek obyvatelstva. Krátkodobá změna nastala zhruba v polovině první dekády nového tisíciletí, kdy dochází k tzv. babyboomu Husákových dětí.¹⁰ Tehdy se počet obyvatel začal zvyšovat především díky vyšší natalitě. V současnosti má již Česko tento babyboom za sebou, a tak celkový počet obyvatel již tak nestoupá. Podrobnější rozbor je uveden v oddíle Pohyb obyvatelstva.

ČSÚ pravidelně vypracovává prognózy dalšího vývoje počtu obyvatelstva. Tyto prognózy jsou však vztaženy na vyšší administrativní celky než SO ORP nebo okresy. Pro potřeby naší analýzy použijeme tu, která zobrazuje očekávaný vývoj v celé zemi, a to až do roku 2066. Podle výše uvedených závěrů lze konstatovat, že námi zkoumaný region se nijak výrazně neodlišuje od vývoje celorepublikového, tudíž tento odhad je pro nás relevantní.

1.2.2 Věková struktura

V demografii a statistice je obyvatelstvo rozděleno do třech věkových skupin. Osoby ve věku 0 – 14 let (tedy děti) se označují jako lidé v předproduktivním věku, produktivní věk je 15 – 64 let, od věku 65 let je věk poproduktivní. V České republice, tak jako ve většině evropských zemí, došlo během uplynulých třiceti let z pohledu věkové struktury obyvatelstva k jistým změnám. V 90. letech a počátkem nového století ubývalo dětí, přičemž podíl osob v poproduktivním věku narůstal (zejména díky silným poválečným ročníkům). Až přibližně od roku 2005 dochází k viditelnějšímu nárůstu v předproduktivním věku, zejména díky vyšší natalitě. Tento trend je však pouze dočasný, a tak lze spatřovat pokračující tendenci započatou v 90. letech minulého století. Jednoznačně můžeme tvrdit, že populace v celé České republice stárne. To se projevuje jak neustále se zvyšujícím průměrným věkem, tak především zvyšujícím se podílem osob v poproduktivním věku.

⁹ Vyššími úrovněmi jsou myšleny okresy, kraje, příp. celá ČR.

¹⁰ Jedná se o generaci osob narozených zhruba v letech 1974–1980 v důsledku pro populačních opatření.

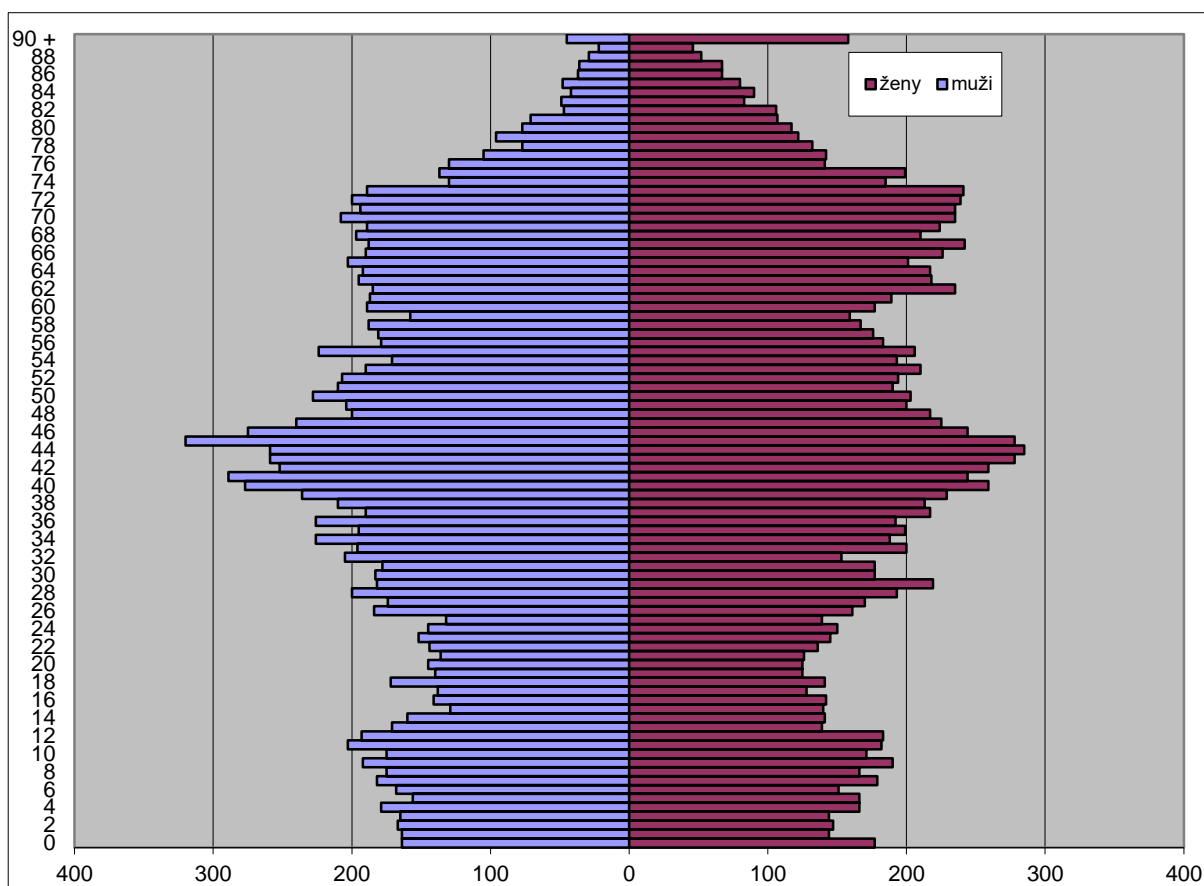
Tabulka 6: Věková struktura obyvatelstva v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady v letech 2015 a 2019 (absolutní počty k 31. 12.)

obec	celkem obyvatel	z toho ve věku						průměrný věk	
		0–14		15–64		65 a více		2015	2019
		2015	2019	2015	2019	2015	2019		
Běrunice	835	104	127	557	530	168	178	44,3	43,7
Činěves	503	60	64	341	331	114	108	44,4	44,6
Dlouhopolsko	220	17	23	144	135	52	62	47,1	47,7
Dobšice	242	47	48	149	147	40	47	39,0	40,8
Dymokury	890	146	166	574	555	153	169	40,3	40,5
Hradčany	268	33	43	164	170	56	55	45,2	43,6
Choťánky	448	59	71	281	277	86	100	43,1	43,9
Chotěšice	325	28	32	204	211	75	82	47,2	47,6
Chroustov	216	25	19	135	141	43	56	45,3	47,8
Kněžice	505	62	67	333	328	99	110	45,2	44,9
Kněžičky	169	26	24	126	114	29	31	41,6	43,4
Kolaje	92	14	15	51	54	25	23	46,6	46,4
Kouty	325	51	60	206	208	47	57	40,3	40,7
Křečkov	409	62	70	235	258	64	81	41,2	41,4
Libice nad Cidlinou	1 274	176	198	808	774	293	302	44,5	44,3
Městec Králové	2 846	445	441	1 887	1 762	578	643	43,0	43,9
Odřepsy	320	39	47	211	210	67	63	43,5	43,4
Okřínek	198	20	30	119	118	36	50	45,2	44,6
Opočnice	454	64	66	274	270	110	118	45,0	45,9
Opolany	889	146	139	560	564	187	186	42,5	43,5
Oseček	166	24	28	98	94	32	44	43,5	44,9
Pátek	736	110	139	448	462	113	135	41,0	40,8
Písková Lhota	471	50	69	293	308	86	94	43,7	43,3
Poděbrady	14 377	2 217	2 375	9 023	8 796	2 979	3 206	42,5	43,1
Podmoky	195	34	29	137	128	30	38	40,2	43,4
Sány	538	64	86	330	339	110	113	43,4	42,6
Senice	191	34	30	122	124	45	37	41,5	42,1
Sloveč	497	67	65	322	292	126	140	44,7	46,6
Sokoleč	1 046	131	183	611	645	206	218	44,0	42,5
Úmyslovice	318	53	57	215	200	55	61	40,9	42,6
Velenice	209	23	31	134	134	42	44	44,1	43,8
Vlkov pod Oškobrhem	84	7	11	44	46	23	27	53,1	48,9
Vrbice	172	20	22	98	97	50	53	48,4	49,3
Vrbová Lhota	529	92	102	334	349	64	78	38,3	39,0
Záhornice	425	83	83	264	268	64	74	39,9	41,6
SO ORP Poděbrady celkem	31 382	4 633	5 060	19 832	19 439	6 347	6 883	42,8	43,3

zdroj: <http://www.czso.cz>

Graf č. 3: Věková pyramida SO ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)

zdroj: <http://www.czso.cz>

Nízký podíl dětí a mládeže je jev patrný napříč celou republikou a jak bylo výše konstatováno, je to dáno změnou populačního chování obyvatelstva. Z grafického vyjádření věkového složení populace, tedy věkové pyramidy, je patrný nejvyšší podíl osob ve věku 40 – 50 let,¹¹ dále je vysoký podíl osob ve věku 55 – 75 let. Obdobné věkové složení populace nalezneme v celé České republice na všech úrovních (počínaje obcemi, konče celostátní úrovní). V Tabulce 6 jsou počty obyvatel v jednotlivých věkových kategoriích a průměrný věk obyvatelstva v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady za roky 2015 a 2019.

Tabulka 7 obsahuje vzestupné pořadí obcí zájmové oblasti podle průměrného věku v roce 2019.¹² Zde je již částečně patrný rozdíl mezi věkovými skupinami v jednotlivých obcích a lze tak vyvozovat první závěry o „starých“ a „mladých“ obcích.¹³ Vztáhneme-li hodnoty průměrného věku obyvatel v jednotlivých obcích k celému regionu (43,3), vidíme, že pouze 13 obcí má tuto hodnotu nižší či stejnou.

Zajímavé je srovnání rozdílů mezi obcí s nejvyšším průměrným věkem (Vrbice 49,3 let) a obcí s nejnižším průměrným věkem (Vrbová Lhota 39,0 let). Tento rozdíl činí 10,3 let.

¹¹ Jedná se o již zmíněné tzv. Husákovy děti a generaci jejich rodičů.

¹² Tabulka 7 de facto vychází z předcházející Tabulky 6, je však použito vzestupné seřazení.

¹³ Nejedná se o oficiální demografickou terminologii, tyto názvy jsou užity pro naše rozlišení. „Starou“ obcí myslíme tu, jejíž obyvatelstvo v poproduktivní věkové skupině výrazně převyšuje osoby v předproduktivním věku a průměrný věk obyvatel v této obci je výrazně vyšší než průměrný věk v analyzovaném regionu. Naopak „mladá“ obec má výrazně vyšší podíl dětí a mládeže než seniorů a průměrný věk obyvatel obce je výrazně nižší než v celém regionu.

Tabulka 7: Průměrný věk v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)

pořadí	obec	průměrný věk	pořadí	obec	průměrný věk
1.	Vrbová Lhota	39,0	19.	Běrunice	43,7
2.	Dymokury	40,5	20.	Velenice	43,8
3.	Kouty	40,7	21. – 22.	Choťánky	43,9
4. – 5.	Dobšice	40,8		Městec Králové	
	Pátek		23.	Libice nad Cidlinou	44,3
6.	Křečkov	41,4	24. – 25.	Činěves	44,6
7.	Záhornice	41,6		Okřínek	
8.	Senice	42,1	26. – 27.	Kněžice	44,9
9.	Sokoleč	42,5		Oseček	
10. – 11.	Sány	42,6	28.	Opočnice	45,9
	Úmyslovice		29.	Kolaje	46,4
12.	Poděbrady	43,1	30.	Sloveč	46,6
13.	Písková Lhota	43,3	31.	Chotěšice	47,6
14. – 16.	Kněžičky	43,4	32.	Dlouhopolsko	47,7
	Odřepsy		33.	Chroustov	47,8
	Podmoky		34.	Vlkov pod Oškobrhem	48,9
17.	Opolany	43,5	35.	Vrbice	49,3
18.	Hradčany	43,6	SO ORP Poděbrady		43,3

Zdroj: <http://www.czso.cz>

Porovnáme-li průměrný věk v SO ORP Poděbrady s ostatními středočeskými obvody, zjistíme, že SO ORP Poděbrady je v tomto aspektu jedním z nejstarších v celém Středočeském kraji.

Tabulka 8: Průměrný věk v jednotlivých SO ORP Středočeského kraje, v České republice a ve Středočeském kraji (k 31. 12. 2019)

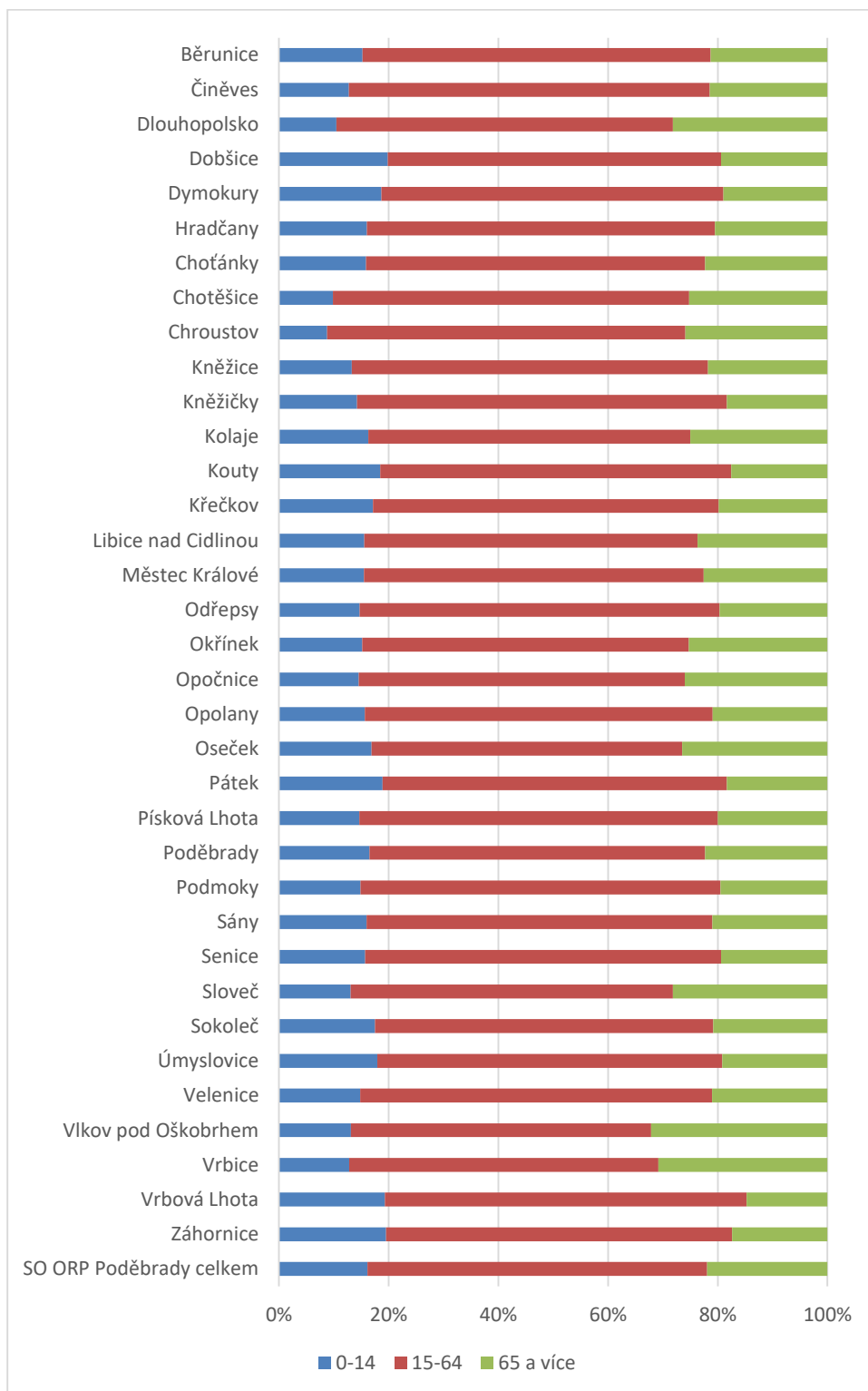
pořadí	SO ORP	průměrný věk	pořadí	SO ORP	průměrný věk
1.	Lysá nad Labem	37,7	15.	Benešov	42,1
2.	Brandýs n. Labem – Stará Boleslav	38,5	16.	Kolín	42,3
3.	Černošice	39,1	17.	Nymburk	42,5
4.	Říčany	39,2	18.	Hořovice	42,6
5.	Český Brod	40,2	19.	Čáslav	42,8
6.	Beroun	40,7	20.	Rakovník	43,0
7.	Kralupy nad Vltavou	41,2	21.	Votice	43,1
8. – 9.	Dobříš	41,4	22. – 24.	Poděbrady	43,3
	Neratovice			Příbram	
10.	Mladá Boleslav	41,6		Vlašim	
11.	Mnichovo Hradiště	41,7	25. – 26.	Kutná Hora	43,4
12. – 14.	Kladno	41,9		Sedlčany	
	Mělník		Středočeský kraj	41,3	
	Slaný		Česká republika	42,5	

zdroj: <http://www.czso.cz>

Ještě lépe znázorňuje rozvrstvení do jednotlivých věkových kategorií Graf č. 4. Je zde patrný rozdíl v jednotlivých obcích ve zmíněných třech věkových skupinách. Obcemi, které mají velmi nízký podíl osob (méně než 10 %) v předproduktivním věku, tudíž dětí a mládeže, jsou pouze Chotěšice (9,8 %) a Chroustov (8,8 %). Naopak vyšší podíl těchto osob (blížíci se hranici 20 %) mají obce Dobšice (19,8 %), Vrbová Lhota (19,3 %) a Záhornice (19,5 %).

Na druhé straně vysoký podíl osob v poproduktivním věku, tedy seniorů (20 % a více), je ve většině obcí regionu, proto uvedeme pouze ty, ve kterých činí tento podíl více než 25 % - Dlouhopolsko (28,2 %), Chotěšice (25,2 %), Chroustov (25,9 %), Kolaje (25,0 %), Opočnice (26,0 %), Oseček (26,5 %), Sloveč (28,2 %), Vlkov pod Oškobrhem (32,1 %) a Vrbovice (30,8 %). Relativně nízký podíl seniorů, pod 15 %, dosahuje pouze obec Vrbová Lhota (14,7 %).

Graf č. 4: Věková struktura obyvatelstva v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady

zdroj: <http://www.czso.cz>

Pokud budeme sledovat změny v podílech jednotlivých věkových skupin v SO ORP Poděbrady mezi roky 2001 a 2011, uvidíme, že výše konstatované tvrzení o zvýšení natality¹⁴ ve druhé polovině dekády se potvrdilo poklesem setrvalého propadu podílu osob v předproduktivní skupině a podíl osob v poproduktivním věku neustále stoupal.

Tabulka 9: Podíly jednotlivých věkových skupin na celkovém počtu obyvatel a průměrný věk v SO ORP Poděbrady v letech 2010–2019

věková skupina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0–14	13,6	14,0	14,2	14,5	14,7	15,0	15,3	15,6	15,9	16,1
15–64	68,7	67,7	66,9	65,9	65,1	64,4	63,5	62,8	62,3	62,0
65 a více	17,7	18,3	18,9	19,6	20,2	20,6	21,2	21,6	21,8	21,9
průměrný věk	42,1	42,3	42,4	42,6	42,8	42,8	43,1	43,3	43,3	43,3

zdroj: <http://www.czso.cz>

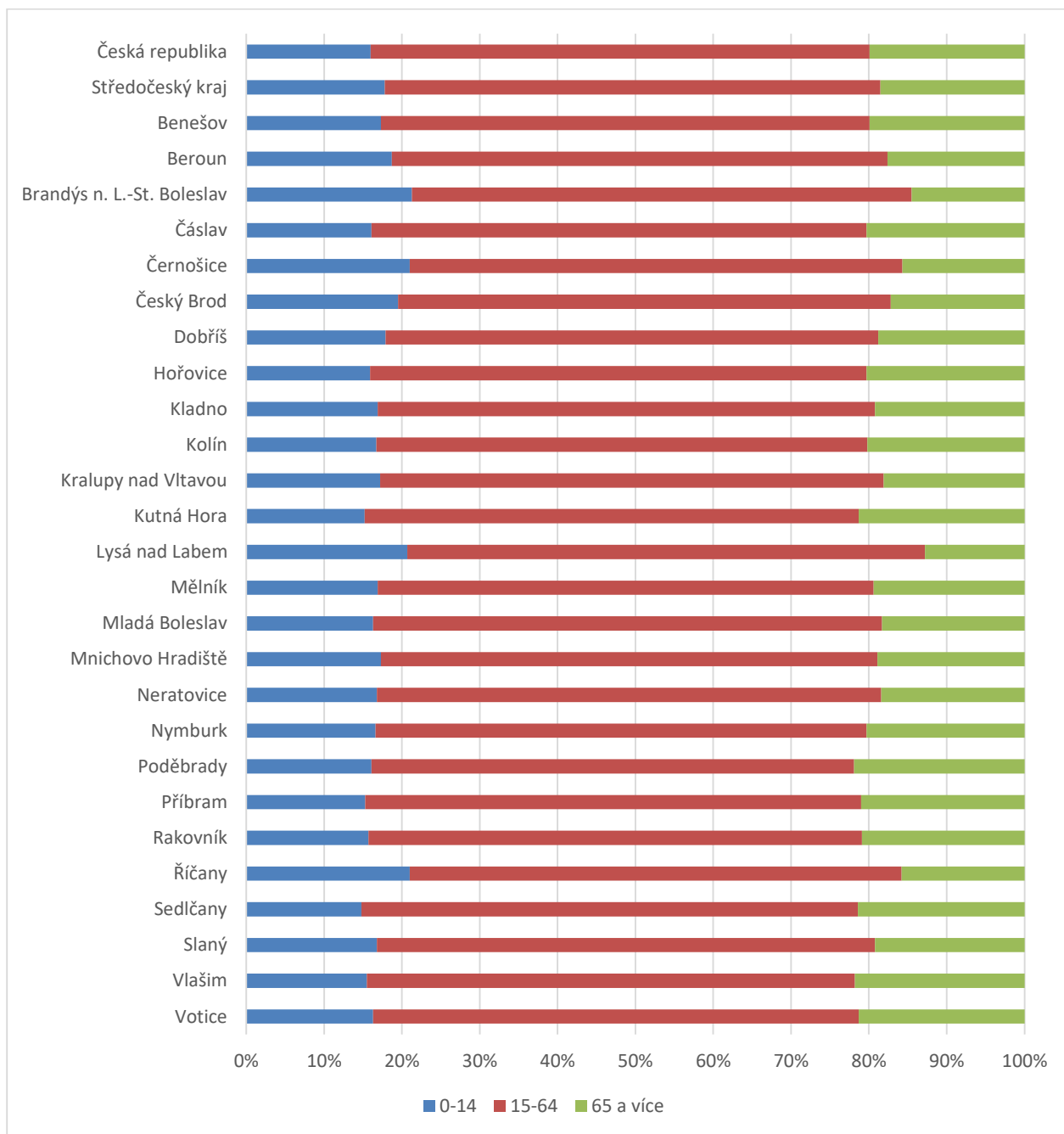
Pro srovnání věkové struktury SO ORP Poděbrady nám poslouží Graf č. 5, ve kterém jsou komparovány jednotlivé správní obvody Středočeského kraje a dva vyšší administrativní celky.¹⁵ Z grafu je tak patrné, že podíly jednotlivých věkových skupin se nijak dramaticky neodlišují od většiny ostatních regionů; samostatnou kapitolu tvoří správní obvody obcí na území okresů Praha-východ a Praha-západ,¹⁶ jejichž věková struktura je mnohem odlišnější.

¹⁴ Porodnost (latinsky natalita) je elementární demografický ukazatel udávající podíl narozených z určité skupiny za určité časové období. Uvádí se v promilích (‰), tedy v přepočtu na 1 000 jedinců. Je ovlivněna velikostí časové jednotky a také rozsahem sledované populace.

¹⁵ Jak je vidno z grafu, jedná se o Českou republiku a Středočeský kraj.

¹⁶ Jedná se o SO ORP Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Černošice, Lysá nad Labem a Říčany.

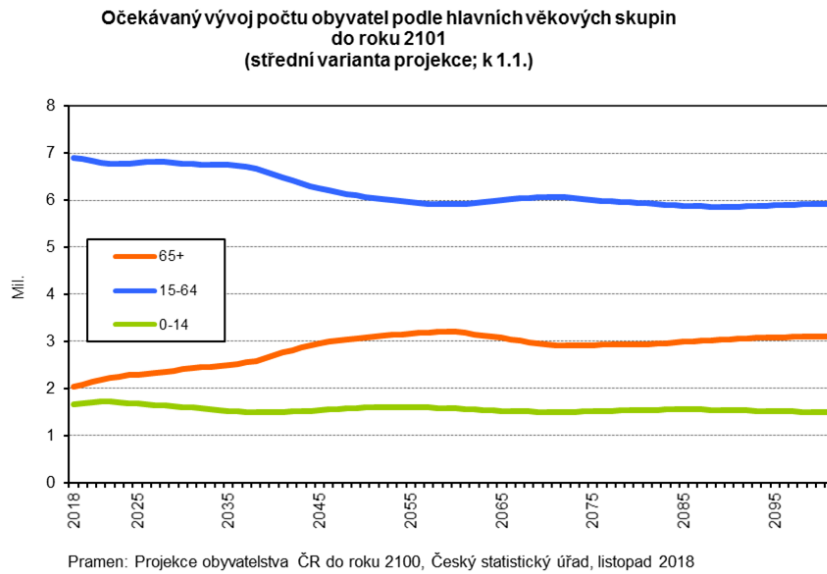
Graf č. 5: Věková struktura obyvatelstva v jednotlivých SO ORP Středočeského kraje, v České republice a ve Středočeském kraji (podíly v k 31. 12. 2019)

zdroj: <http://www.czso.cz>

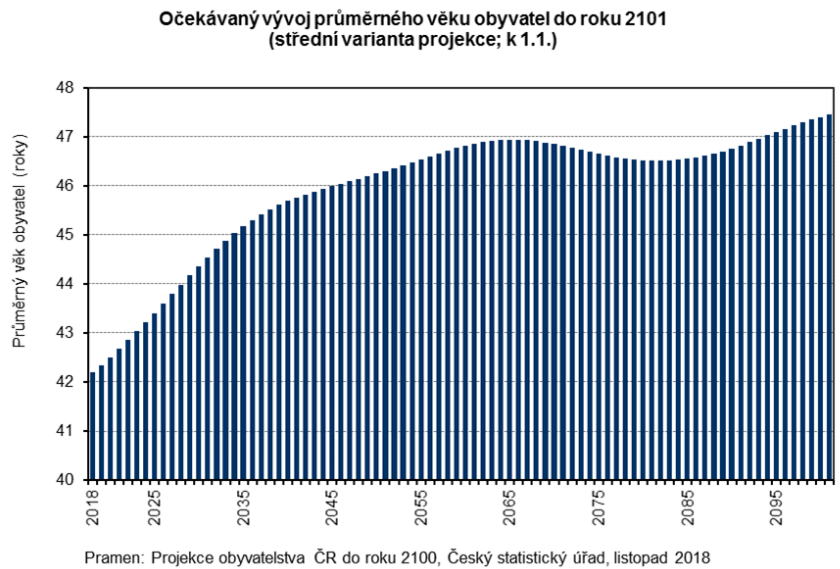
Jak již bylo uvedeno v předešlé kapitole, struktura obyvatelstva v České republice (a tedy i v námi sledovaném území) dozná v dalších letech rapidních změn. Očekávaný a předpokládaný vývoj dvou, v této kapitole analyzovaných, demografických veličin (rozdělení do věkových kategorií a průměrný věk) vcelku výstižně vystihují následující dva grafy Českého statistického úřadu. Z nich je patrné, že námi popisovaný trend, tedy stárnutí populace, bude nadále pokračovat.

Graf č. 6: Očekávaný vývoj počtu obyvatel podle hlavních věkových skupin do roku 2101

zdroj: <http://www.czso.cz>

Graf č. 7: Očekávaný vývoj průměrného věku obyvatel do roku 2101

zdroj: <http://www.czso.cz>

1.2.3 Pohyb obyvatelstva

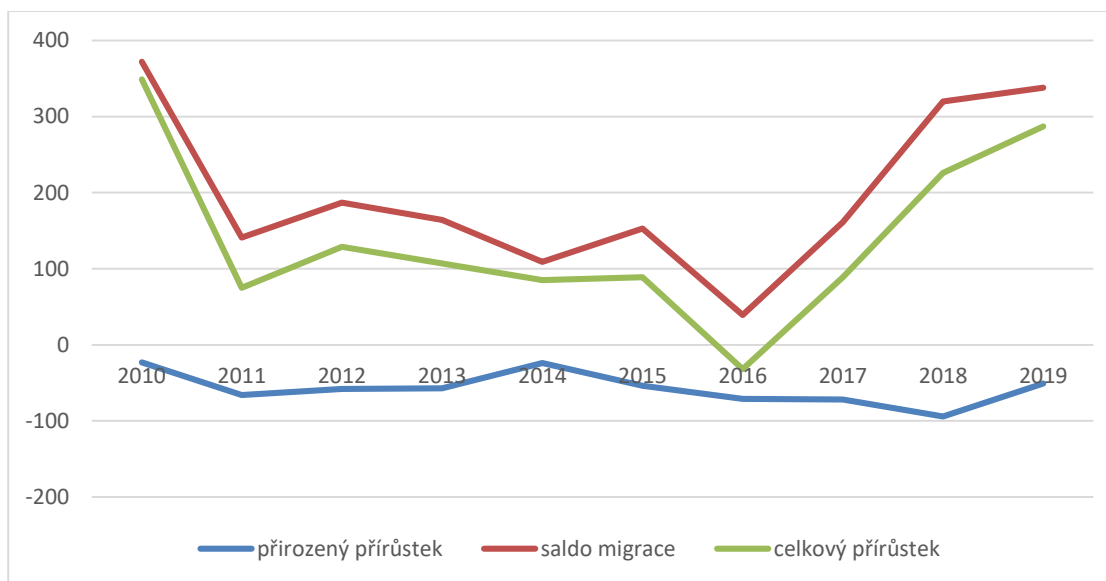
Pohyb obyvatelstva je demografický ukazatel, který vyjadřuje změny v počtu obyvatelstva v daném regionu za určité období. Skládá se z přirozeného a mechanického pohybu (migrace). Přirozený pohyb tvoří počet živě narozených a počet zemřelých, výsledkem je přirozený přírůstek či úbytek.¹⁷ Mechanický pohyb pak sestává z počtu přistěhovaných a vystěhovaných, výsledkem je saldo migrace, kladné či záporné.¹⁸ Tabulka 10 a Graf č. 8 podávají přehled o tomto demografickém ukazateli v letech 2010 – 2019.

Tabulka 10: Pohyb obyvatelstva v SO ORP Poděbrady v letech 2010–2019 (stav vždy k 31. 12.)

kategorie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
živě narození	323	289	300	284	298	297	266	288	295	341
zemřelí	346	355	358	341	322	366	337	360	389	392
přirozený přírůstek	-23	-66	-58	-57	-24	-54	-71	-72	-94	-51
přistěhováli	980	787	801	825	852	911	790	876	982	989
vystěhováli	608	646	614	661	743	758	751	715	662	651
saldo migrace	372	141	187	164	109	153	39	161	320	338
celkový přírůstek	349	75	129	107	85	89	-32	89	226	287

zdroj: <http://www.czso.cz>

Graf č. 8: Pohyb obyvatelstva v SO ORP Poděbrady v letech 2010–2019

zdroj: <http://www.czso.cz>

Z uvedených údajů vyplývá, že v SO ORP Poděbrady regionu jasně převažuje mechanický pohyb nad přirozeným. Zatímco saldo migrace je ve sledovaném období vždy kladné, tedy převažuje imigrace nad emigrací, přirozený přírůstek je po celou dobu záporný. Avšak díky nízkému přirozenému úbytku a

¹⁷ V demografii a statistice se běžně pro úbytek používá termín záporný přírůstek.

¹⁸ Někdy se též namísto termínu saldo migrace používá termín přírůstek stěhováním.

vysokému kladnému migračnímu saldu je celkový přírůstek v SO ORP Poděbrady, až na rok 2016, vždy kladný.

Přirozený přírůstek v našem případě nekopíruje krajský či celorepublikový trend, neboť na těchto úrovních má poněkud odlišný průběh. Zhruba do roku 2005 byl počet narozených vždy o něco méně nižší než počet zemřelých, avšak posléze došlo, díky tzv. babyboomu, k přečíslení narozených nad zemřelými. Hodnoty přirozeného přírůstku v období 2010 – 2019 oscilují mezi nulou a úbytkem.¹⁹

Saldo migrace vykazuje v první polovině dekády pozvolný pokles, ve druhé polovině dekády dochází k nárůstu této veličiny. Tabulka 11 udává přehled pohybu obyvatelstva v jednotlivých obcích v zájmovém území.

---

¹⁹ Obdobný průběh lze sledovat i v některých jiných SO ORP. Co se týká středočeských obvodů, srovnání těchto celků je součástí této kapitoly dále.

Tabulka 11: Pohyb obyvatelstva v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady v letech 2015 a 2019

obec	živě narození		zemřelí		přistěhovalí		vystěhovalí		přirozený přírůstek		saldo migrace		celkový přírůstek	
	2015	2019	2015	2019	2015	2019	2015	2019	2015	2019	2015	2019	2015	2019
Běrunice	10	7	9	14	30	20	25	14	1	-7	5	7	6	-
Činěves	4	2	3	9	17	14	11	13	1	-7	6	1	7	-6
Dlouhopolsko	5	-	3	2	1	2	19	6	2	-	-18	-4	-16	-4
Dobšice	5	5	3	3	4	6	5	7	2	2	-1	-1	1	1
Dymokury	9	8	11	13	33	32	18	25	-2	-5	15	7	13	2
Hradčany	1	3	4	5	1	12	2	5	-3	-2	-1	7	-4	5
Choťánky	3	5	3	4	9	21	10	13	-	1	-1	8	-1	9
Chotěšice	1	1	5	7	24	13	13	5	-4	-6	11	8	7	2
Chroustov	2	1	4	1	2	9	2	4	-2	-	-	5	-2	5
Kněžice	2	6	10	8	9	19	5	15	-8	-2	4	4	-4	2
Kněžičky	1	3	3	-	7	5	9	7	-2	3	-2	-2	-4	1
Kolaje	-	-	-	2	13	6	5	-	-	-2	8	6	8	4
Kouty	4	4	5	3	4	5	4	9	-1	1	-	-4	-1	-3
Křečkov	6	3	3	4	3	32	4	9	3	-1	-1	23	2	22
Libice nad Cidlinou	14	8	18	20	25	28	37	34	-4	-12	-12	-6	-16	-18
Městec Králové	32	38	44	41	62	61	61	89	-12	-3	1	-28	-11	-31
Odřepsy	1	2	1	6	5	8	17	3	-	-4	-12	5	-12	1
Okřínek	-	2	5	6	16	13	6	1	-5	-4	10	12	-5	8
Opočnice	4	4	7	4	12	11	13	10	-3	-	-1	11	-4	11
Opolany	10	8	13	14	29	47	18	25	-3	-6	11	22	8	16
Oseček	3	-	2	-	14	13	4	11	1	-	10	2	11	2
Pátek	9	5	3	4	14	41	7	30	6	1	7	11	13	12
Písková Lhota	3	7	4	4	21	22	14	19	-3	3	7	3	4	6
Poděbrady	124	171	148	169	632	628	531	439	-24	2	101	189	77	191
Podmoky	3	3	5	2	15	6	13	7	-2	1	2	-1	-	-
Sány	4	6	2	7	25	25	9	9	2	-1	16	16	18	15
Senice	4	1	2	4	6	3	4	7	2	-3	2	-4	4	-7
Sloveč	3	3	9	5	14	11	28	13	-6	-2	-14	-2	-20	-4
Sokoleč	8	12	8	15	23	47	21	16	-	-3	2	31	2	28
Úmyslovice	4	4	1	1	7	9	11	6	3	3	-4	3	-1	6
Velenice	2	3	7	4	2	16	7	6	-5	-1	-5	10	-10	9
Vlkov pod Oškobrhem	-	1	2	4	2	11	2	-	-2	-3	-	11	-2	8
Vrbice	3	1	6	2	3	2	4	7	-3	-1	-1	-5	-4	-6
Vrbová Lhota	11	5	5	4	14	30	6	23	6	1	8	7	14	8
Záhornice	2	9	3	2	8	11	8	14	-1	7	-	-3	-1	4
SO ORP Poděbrady celkem	297	341	361	392	911	989	758	651	-64	-51	153	338	85	287

 zdroj: <http://www.czso.cz>

1.2.4 Národnostní struktura

Česká republika je z hlediska národnostního složení homogenním státem. Znamená to, že více než 90 % jejích obyvatel se hlásí k jedné národnosti. V našem případě je to národnost česká, moravská a slezská; všechny tyto tři národnosti však lze sloučit do jedné (většinou označované jako česká), a to z důvodu společného jazyka, kultury, zvyků a historie.

Vyjádření příslušnosti k určité národnosti má pouze deklaratorní povahu, neboť se jedná o vyslovení vlastního přesvědčení. Výsledky pak nemusí zcela korespondovat s obecným míněním a znalostmi místního regionu či sídla. Zde je myšlen především nesoulad s počtem a podílem romského obyvatelstva, kdy se v České republice podle SLDB 2011 hlásí k romské národnosti 5 135 osob, zatímco podle kvalifikovaných odhadů se počet příslušníků romské komunity v ČR pohybuje v rozmezí 150 000 – 300 000 osob.

Tento demografický ukazatel se zjišťuje pouze při celostátním sčítání, tedy v desetiletých intervalech. Jelikož poslední census se uskutečnil v roce 2011, jsou v Tabulce 12 použita data z tohoto roku a z roku 2001. I když aktuální data budou dostupná až na jaře 2022, nelze, vzhledem k neměnnému stavu, předpokládat výrazné odchylky.

Tabulka 12: Národnostní struktura obyvatelstva v SO ORP Poděbrady, v České republice a ve Středočeském kraji v letech 2001 a 2011 (podíly v %)

národnost	2001			2011		
	Česká republika	Středočeský kraj	SO ORP Poděbrady	Česká republika	Středočeský kraj	SO ORP Poděbrady
česká	90,42	95,73	95,82	64,31	69,90	70,82
moravská	3,72	0,14	0,12	5,00	0,14	0,11
slezská	0,11	0,01	0,02	0,12	0,01	0,02
slovenská	1,89	1,36	0,86	1,41	1,36	0,87
romská	0,11	0,13	0,11	0,05	0,03	0,02
polská	0,51	0,19	0,07	0,37	0,15	0,06
německá	0,38	0,10	0,05	0,18	0,06	0,06
ukrajinská	0,22	0,26	0,24	0,51	0,58	0,42
vietnamská	0,17	0,12	0,09	0,28	0,21	0,11
ostatní (2001) / neuveďeno (2011) *	0,67	0,31	0,34	25,33	26,24	26,36
nezjištěno	1,68	1,65	2,28	2,27	1,32	1,15

zdroj: <http://www.czso.cz>

Pozn.: Z důvodu odlišné metodiky ve výsledcích SLDB 2001 a SLDB 2011, kdy v posledním cenzu není uvedena kategorie „ostatní“, naopak se zde vyskytuje kategorie „neuveďeno“, a v SLDB 2001 je tomu obráceně, byly uvedené kategorie sloučeny do jednoho řádku.

Vzhledem k dobrovolnosti vyplnění národnosti ve sčítacím archu SLDB došlo podle výsledků cenzu z celostátní úrovně k zajímavému úkazu – zatímco v roce 2001 neuvedl svou národnost jen zanedbatelný počet obyvatel země, o deset let později využilo možnost neodpovědět již 25,33 % osob. Tento trend se prokázal i v námi sledovaném území (26,36 % osob neuvedlo národnost).

SO ORP Poděbrady se svým národnostním složením nijak zvláště nevymyká celorepublikovému ani krajskému průměru a má téměř identickou strukturu jako tyto vyšší administrativní jednotky.

1.3 Ekonomické prostředí

Tabulka 13: Hlavní zaměstnavatelé

Poděbrady	Městec Králové
Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady, o.p.s.	Bohumil Boura
Crystal Bohemia, a.s.	FERTISTAV CZ, a.s.
Gymnázium Jiřího z Poděbrad, Poděbrady, Studentská 166	Iveta Roubíčková
Handicap centrum Srdce, o.p.s.	Jiří Školník STYLSTAV, s.r.o.
Hotelová škola, Vyšší odborná škola hotelnictví a turismu a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Poděbrady, Komenského 156/III	KVETA CNC PRODUCTION, s.r.o.
HYDROPRODUCT, s.r.o.	Madako limited, s.r.o.
Lázně Poděbrady, a.s.	Maso Sedlák, s.r.o.
LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb	Mateřská škola Městec Králové
Maděra a Šípek, spol. s.r.o.	Město Městec Králové
Mateřská škola Poděbrady, příspěvková organizace	Městská nemocnice Městec Králové, a.s.
Město Poděbrady	Miroslav Zach
Plaček Pet Products, s.r.o.	OLACH, s.r.o.
PMS, spol. s.r.o.	Pečovatelská služba Městec Králové, s.r.o.
Poděbradka, a.s.	SOFIT Trade, s.r.o.
POLABSKÉ MLÉKÁRNY, a.s.	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Městec Králové, T. G. Masaryka 4
Speciální základní škola Poděbrady, příspěvková organizace	Školní jídelna při základní škole Městec Králové
Střední odborné učiliště společného stravování, Poděbrady, Dr. Beneše 413/II	Základní škola Městec Králové
Střední zemědělská škola a Střední odborná škola Poděbrady, příspěvková organizace	Základní škola, Městec Králové, Nám. Republiky 303
SUPER PET, a.s.	ZAMEX TRANSPORT & LOGISTIC, s.r.o.
TANNACO, a.s.	Zemědělská společnost Sloveč, a.s.
Technické služby města Poděbrad, s.r.o., Základní škola T. G. Masaryka Poděbrady, Školní 556, okres Nymburk	
Základní škola Václava Havla, Poděbrady, Na Valech 45, okres Nymburk	
Ostatní části ORP	
BÜRGER Transport, s.r.o.	LOUDA REALITY, a.s.
CHARVÁT CTS, a.s.	VARI, a.s.
Louda Auto, a.s.	

zdroj: <https://www.czso.cz/>

1.4 Nezaměstnanost

V Tabulce 14 je zobrazen vývoj nezaměstnanosti v zájmovém území v letech 2013 – 2019. Z této časové řady je patrný především pokles nezaměstnaných a podílu nezaměstnaných osob.

Tabulka 14: Vývoj nezaměstnanosti v SO ORP Poděbrady v letech 2013–2019 (stav k 31. 12.)

kategorie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
evidovaní uchazeči o zaměstnání	1 804	1 612	1 414	1 195	837	814	712	
z toho	dosažitelní (%)	99,0	99,6	99,6	99,6	99,3	96,4	93,7
	OZP (%)	12,3	14,8	14,8	13,3	15,4	14,6	-
	absolventi (%)	4,7	4,7	4,7	5,7	4,1	2,9	-
	osoby s délkou evidence nad 12 měsíců (%)	40,6	43,2	43,2	35,5	29,2	24,0	-
pracovní místa v evidenci ÚP	116	147	147	149	326	393	500	
počet uchazečů na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	15,6	11,0	11,0	8,0	2,6	2,1	1,4	
podíl nezaměstnaných osob (%)	8,75	7,94	7,94	6,00	4,25	4,05	3,41	

zdroj: <http://www.czso.cz> a <http://portal.mpsv.cz>

Pozn.: Dosažitelní jsou ti uchazeči o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa (tj. evidovaní nezaměstnaní) a ti, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody, uchazeči v pracovní neschopnosti, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikační kurzy, nebo uchazeči, kteří vykonávají krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství.

Tabulka 15 obsahuje data opět o vývoji nezaměstnanosti na SO ORP Poděbrady, tentokrát však za období leden – září roku 2020. Zde vidíme naopak mírný nárůst, který je markantní od dubna. Toto je však způsobeno epidemiologickou situací, kdy kvůli epidemii onemocnění COVID-19 došlo k tzv. vypnutí ekonomiky a řada provozoven, živností a zaměstnanců, kteří nedosáhli na různá státní podpůrná opatření, musela zanechat dosavadní ekonomickou aktivitu.

Tabulka 15: Vývoj nezaměstnanosti v SO ORP Poděbrady v období leden – září 2020

kategorie	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenc	srpen	září
uchazeči o zaměstnání	764	758	756	846	858	844	889	883	888
dosažitelní 15–64 let	708	700	701	787	797	781	882	831	834
obyvatelstvo 15–64 let celkem	19 377	19 377	19 377	19 377	19 439	19 439	19 439	19 439	19 439
podíl nezaměstnaných osob (%)	3,7	3,6	3,6	4,1	4,1	4,0	4,3	4,3	4,3
volná pracovní místa	495	512	555	539	492	559	485	439	465

zdroj: <http://portal.mpsv.cz>

Jednotlivé aspekty nezaměstnanosti v rámci obcí ve zkoumaném území obsahuje Tabulka 16. Z ní je patrné, že ve všech uvedených ukazatelích má město Poděbrady vždy téměř poloviční hodnoty (v rozmezí 45 - 47 %).

Tabulka 16: Nezaměstnanost v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady v letech 2019 (stav k 31. 12.) a 2020 (stav k 30. 9.)

obec	2019					2020				
	PNO (%)	UoZ	dosaž. 15–64	obyv. 15–64 celkem	VPM	PNO (%)	UoZ	dosaž. 15–64	obyv. 15–64 celkem	VPM
Běrunice	3,6	19	19	534	0	4,7	26	25	530	20
Činěves	1,8	9	6	333	9	2,7	12	9	331	14
Dlouhopolsko	2,2	4	3	137	2	3,7	5	5	135	2
Dobšice	1,4	2	2	146	0	4,8	7	7	147	0
Dymokury	2,5	17	14	553	10	4,0	26	22	555	13
Hradčany	6,1	11	10	163	0	4,1	7	7	170	0
Choťánky	3,9	11	11	279	8	4,3	12	12	277	0
Chotěšice	5,6	14	12	213	1	3,3	12	7	211	0
Chroustov	0,7	1	1	139	4	2,1	4	3	141	5
Kněžice	2,1	10	7	327	2	3,7	12	12	328	3
Kněžičky	0	1	0	115	0	5,3	7	6	114	0
Kolaje	2,0	1	1	51	1	1,9	1	1	54	1
Kouty	4,2	9	6	214	5	4,3	11	9	208	18
Křečkov	2,4	7	6	240	0	5,4	14	14	258	0
Libice n/C	3,2	26	25	788	121	5,0	42	39	774	65
Městec Kr.	1,9	41	35	1 814	19	3,1	59	55	1 762	38
Odřepsy	5,3	11	11	209	2	9,0	19	19	210	2
Okřínek	4,3	5	5	115	2	5,1	7	6	118	2
Opočnice	1,4	5	4	276	0	3,7	11	10	270	0
Opolany	2,0	11	11	549	9	4,3	24	24	564	15
Oseček	3,1	3	3	96	0	1,1	2	1	94	0
Pátek	4,4	20	20	455	0	4,1	20	19	462	1
Písková Lh.	3,7	11	11	300	25	4,2	15	13	308	11
Poděbrady	3,2	292	275	8 726	225	4,5	415	398	8 796	207
Podmoky	4,6	6	6	131	1	4,7	6	6	128	4
Sány	3,3	12	11	331	4	4,1	14	14	339	4
Senice	3,3	4	4	123	5	4,0	5	5	124	3
Sloveč	3,4	11	10	298	0	2,7	10	8	292	0
Sokoleč	2,8	19	18	632	4	3,6	25	23	645	3
Úmyslovice	4,0	8	8	198	1	5,0	11	10	200	1
Velenice	2,3	3	3	130	0	5,2	7	7	134	0
Vlkov p/O	0	0	0	42	2	0	0	0	46	3
Vrbice	0	1	0	101	0	8,2	9	8	97	0
Vrbová Lh.	5,0	17	17	343	16	6,0	21	21	349	27
Záhornice	0,4	1	1	270	4	3,4	10	9	268	3
SO ORP Poděbrady celkem	3,0	623	579	19 377	482	4,3	888	834	19 439	465

zdroj: <http://portal.mpsv.cz> a vlastní výpočet

PNO: podíl nezaměstnaných osob

UoZ: uchazeči o zaměstnání

dosaž. 15–64: dosažitelní uchazeči ve věku 15 – 64 let

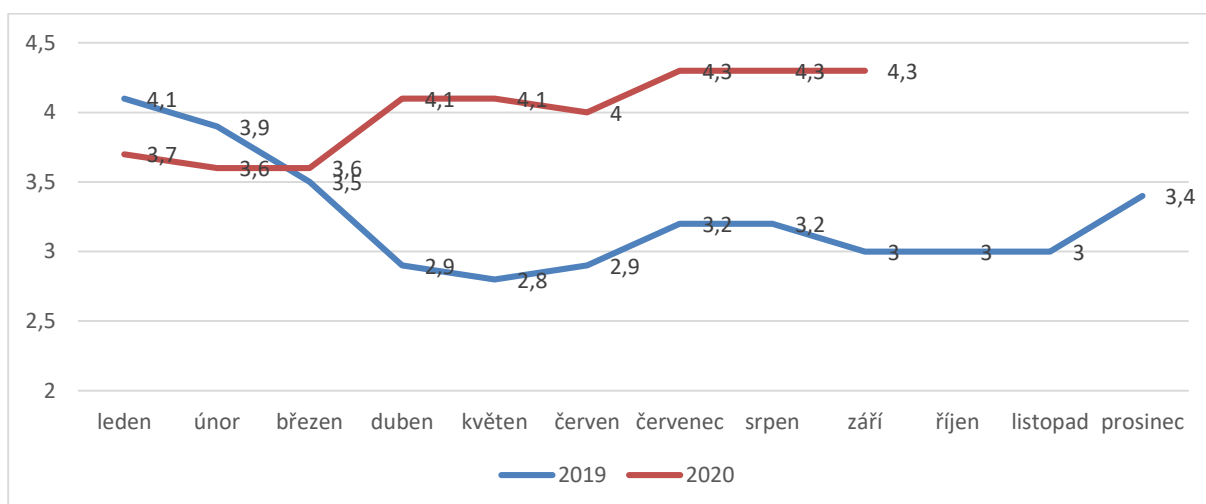
obyv. 15–64 celkem: obyvatelstvo ve věku 15 – 64 let celkem

VPM – volná pracovní místa

1.4.1 Podíl nezaměstnaných osob

Od ledna 2013, na základě dohody Českého statistického úřadu a Ministerstva práce a sociálních věcí, se namísto míry registrované nezaměstnanosti používá nový ukazatel – podíl nezaměstnaných osob. Ten vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.²⁰

Graf č. 9: Podíl nezaměstnaných osob v SO ORP Poděbrady v letech 2019 a 2020

zdroj: <http://portal.mpsv.cz>

Podíl nezaměstnaných osob v roce 2019 poklesl z počáteční (lednové) hodnoty 4,1 % nejnižší v květnu na 2,8 %, avšak poté došlo opět k mírnému nárůstu až na hodnotu 3,4 %. V následujícím roce hodnota tohoto

²⁰ Změna metodiky ukazatele registrované nezaměstnanosti je dána několika důvody. Ukazatel míry registrované nezaměstnanosti srovnává dosažitelné uchazeče o zaměstnání s pracovní silou tvořenou kombinací údajů z více zdrojů - dosažitelní uchazeči o zaměstnání z evidence ÚP, zaměstnané osoby z dat Výběrových šetření pracovních sil (VŠPS) ČSÚ. Dalším důvodem je, že údaje o zaměstnanosti z VŠPS na úrovni okresů nejsou dostatečně reprezentativní, detailní výsledky trpí vyšší chybivostí, pro nižší územní celky zcela chybí (v souvislosti s úspornými opatřeními ve státní a veřejné správě další rozšiřování VŠPS tak, aby poskytovalo podrobnější údaje, nepřichází v úvahu, VŠPS bude naopak omezeno pouze na zabezpečení požadavků vyplývajících z mezinárodních dohod). Posledním důvodem je srovnávání nebo záměna míry nezaměstnanosti MPSV a VŠPS ČSÚ a jejich nesprávná interpretace.

Nový ukazatel **Podíl nezaměstnaných osob** má kvůli odlišné definici jinou úroveň a je tudíž s původním ukazatelem nesrovnatelný. Pro sledování vývoje nového ukazatele byla ČSÚ zpětně do roku 2005 přepočítána veškerá data a jednotlivé časové řady do úrovně okresů podávají přehled v rámci nové metodiky.

ukazatele nadále mírně narůstala, až na 4,3 % v měsíci září. Tento nárůst, jak bylo zmíněno výše, lze přičíst zejména situaci kolem nemoci COVID-19 (SARS-CoV-2).

Tabulka 17: Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady v letech v letech 2015–2020 (stav k 31. 12., za rok 2020 k 30. 9.)

obec	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Běrunice	6,7	6,8	2,9	3,2	4,5	4,7
Činěves	8,8	5,0	5,8	4,8	2,7	2,7
Dlouhopolsko	10,1	9,7	4,9	1,4	0,7	3,7
Dobšice	4,7	7,4	6,8	6,1	3,4	4,8
Dymokury	8,2	8,7	5,7	5,6	4,2	4,0
Hradčany	10,0	6,1	3,1	1,8	3,1	4,1
Choťánky	6,4	7,1	5,4	4,3	4,7	4,3
Chotěšice	12,4	11,3	6,7	7,9	7,0	3,3
Chroustov	12,6	10,4	9,6	6,6	5,0	2,1
Kněžice	10,6	8,7	7,1	7,0	5,8	3,7
Kněžičky	7,3	4,0	2,4	3,3	2,6	5,3
Kolaje	12,5	11,8	4,1	4,3	3,9	1,9
Kouty	7,1	7,3	5,0	3,8	5,1	4,3
Křečkov	7,0	6,0	2,1	2,4	4,1	5,4
Libice nad Cidlinou	6,7	5,4	4,5	4,7	4,1	5,0
Městec Králové	6,5	6,1	3,8	3,1	2,0	3,1
Odřepsy	5,9	7,1	7,0	8,7	8,6	9,0
Okřínek	8,0	5,9	4,2	6,0	4,3	5,1
Opočnice	6,5	6,2	3,9	2,8	2,2	3,7
Opolany	9,6	7,1	2,7	3,3	2,5	4,3
Oseček	4,3	5,1	1,1	4,5	3,1	1,1
Pátek	5,0	4,0	2,8	4,0	3,7	4,1
Písková Lhota	5,5	5,1	3,6	7,1	4,3	4,2
Poděbrady	6,6	5,4	4,1	4,0	3,2	4,5
Podmoky	5,6	6,6	4,3	2,3	4,6	4,7
Sány	7,1	7,0	4,7	3,6	3,6	4,1
Senice	6,3	7,4	3,2	4,1	4,1	4,0
Sloveč	7,7	6,5	3,5	1,9	2,7	2,7
Sokoleč	7,5	6,2	6,1	4,1	4,1	3,6
Úmyslovice	9,4	5,1	5,4	4,8	3,0	5,0
Velenice	5,6	3,0	0,8	2,3	2,3	5,2
Vlkov pod Oškobrhem	6,7	0	7,5	2,6	2,4	0
Vrbice	5,9	8,2	5,1	3,0	0	8,2
Vrbová Lhota	6,1	3,3	3,7	2,6	4,4	6,0
Záhornice	11,2	6,8	5,3	5,8	4,1	3,4
SO ORP Poděbrady celkem	7,0	6,0	4,3	4,1	3,4	4,3

zdroj: <http://portal.mpsv.cz>

Vysoký podíl nezaměstnaných osob (nad 10 %) byl v roce 2015 v obcích Dlouhopolsko (10,1 %), Hradčany (10,0 %), Chotěšice (12,4 %), Chroustov (12,6 %), Kněžice (10,6 %), Kolaje (12,5 %) a Záhornice (11,2 %).

Naopak malý podíl (méně než 50 %) byl v tom samém roce v obcích Dobšice (4,7 %) a Oseček (4,3 %). Rozdíl mezi obcí s nejnižší a nejvyšší mírou registrované nezaměstnanosti (Chroustov a Oseček) činil 8,3 %.

V září 2020 desetiprocentní hranici podílu nezaměstnaných osob nepřekročila žádná obec zájmového území a výrazně vyšší podíl, než činil průměr ORP (4,3 %), dosáhly obce Odřepsy (9,0 %) a Vrbice (8,2 %). A na druhé straně podíl opravdu velmi nízký byl v obcích Chroustov (2,1 %), Kolaje (1,9 %), Oseček (1,1 %), Podmoky (1,7 %), Sloveč (2,7 %) a Vlkov pod Oškobrhem (0). Rozdíl mezi obcí s nejnižší a nejvyšší mírou registrované nezaměstnanosti (Odřepsy a Vlkov pod Oškobrhem) činil 9,0 %. Je zajímavé si povšimnout hodnot u obcí Chroustov a Kolaje, kde podíl nezaměstnaných osob v roce 2015 dosahoval v obou případech nejvyšších hodnot (12,5 % a 12,6 %), avšak v září 2019 patřily podíly nezaměstnaných v těchto obcích k nejnižším v regionu.

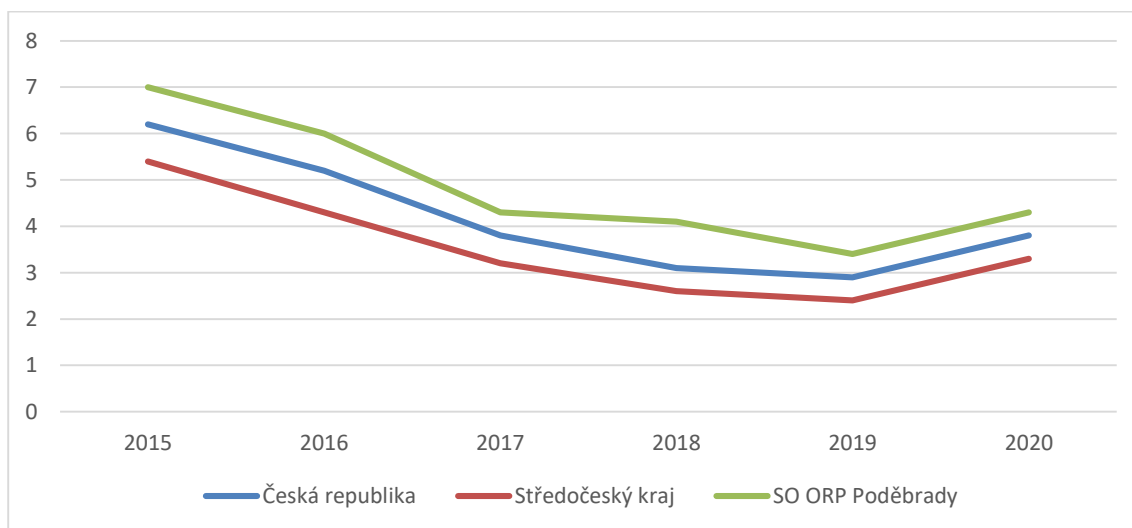
Pro srovnání vývoje podílu nezaměstnaných osob v letech 2015 – 2020 na území SO ORP Poděbrady použijeme vyšší administrativní celky – Středočeský kraj a Českou republiku. Z Tabulky 18 a především z Grafu č. 10 je na první pohled zřetelně vidět, že výše zmíněná situace vývoje nezaměstnanosti je patrná i ve vyšších administrativních celcích. Postupný pokles nezaměstnanosti zastavila na jaře 2020 epidemie nemoci COVID-19 a podíl nezaměstnaných osob ve všech celcích mírně narostl.

Tabulka 18: Podíl nezaměstnaných osob v SO ORP Poděbrady, v České republice a ve Středočeském kraji v letech 2015–2020 (stav k 31. 12., za rok 2020 k 30. 9.)

území	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Česká republika	6,2	5,2	3,8	3,1	2,9	3,8
Středočeský kraj	5,4	4,3	3,2	2,6	2,4	3,3
SO ORP Poděbrady	7,0	6,0	4,3	4,1	3,4	4,3

zdroj: <http://portal.mpsv.cz>

Graf č. 10: Podíl nezaměstnaných osob v SO ORP Poděbrady, v České republice a ve Středočeském kraji v letech 2015–2020

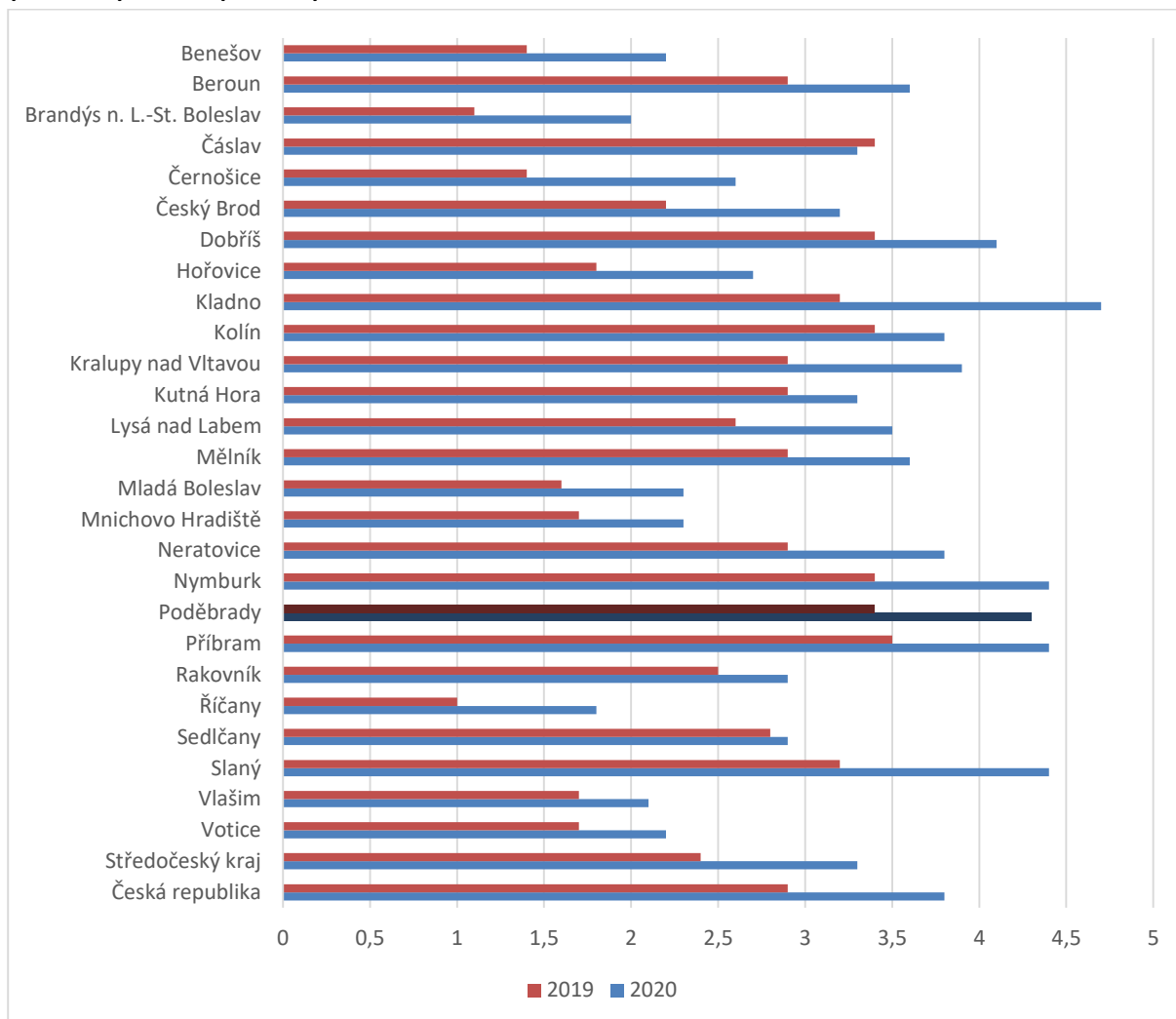

zdroj: <http://portal.mpsv.cz>

Další srovnání námi sledovaného území můžeme učinit s ostatními středočeskými SO ORP, a to za roky 2019 a 2020. V roce 2019 byl podíl nezaměstnaných osob vyšší než v SO ORP Poděbrady (tj. 3,4 %) pouze

v příbramském obvodě (4,4 %). Ovšem podíl v SO ORP Poděbrady byl tím druhým nejvyšším a totožné hodnoty bylo dosaženo i v obvodech Čáslav, Dobříš, Kolín a Nymburk. V září 2020, kdy SO ORP Poděbrady vykazoal podíl nezaměstnaných osob 4,3 %, byl tento podíl vyšší v obvodech Kladno (4,7 %), Nymburk, Příbram a Slaný (shodně 4,4 %).

Graf č. 11: Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých SO ORP Středočeského kraje v letech 2019 (k 31. 12.) a 2020 (k 30. 9.)

zdroj: <http://portal.mpsv.cz>

1.5 Zdravotnictví

Podle údajů z Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb je v námi sledovaném území několik desítek zdravotnických zařízení.²¹

Tabulka 19: Poskytovatelé zdravotní péče ve vybraných oborech v SO ORP Poděbrady

lékařský obor	Poděbrady	Městec Králové	ostatní obce
praktický lékař pro dospělé	14	3	8 a
praktický lékař pro děti a dorost	4	2	-
stomatolog	15	5	3 b
gynekolog	6	2	-
ostatní	106	43	-
lékárna	7	3	1 c

zdroj: <https://snzr.uzis.cz>

a – Libice nad Cidlinou (tři ordinace), Činěves (tři ordinace), Dymokury (dvě ordinace)

b – Libice nad Cidlinou, Dymokury, Opočnice (po jedné ordinaci)

c – Dymokury

Mezi další zdravotnická zařízení v zájmovém území patří tři zařízení domácí zdravotní péče (dvě v Poděbradech a jedna v Městci Králové) a dále následující zařízení v Poděbradech: dvě logopedické ordinace, tři oční optiky, samostatná stomatologická laboratoř, dvě samostatné odborné laboratoře, porodní asistentka, rehabilitační centrum a prodejna zdravotnických potřeb. Zdravotnická záchranná služba pro zájmový region je zajišťována Záchrannou službou působící v Městci Králové, dále z Nymburka a Kolína.

Nejvýznamnějším ze zdravotnických zařízení v rámci obvodu je Městská nemocnice Městec Králové, a.s., která sídlí v ulici Prezidenta Beneše 343 (<https://www.nemmk.cz/>). Jedná se o menší zdravotnické zařízení, které poskytuje akutní péči v základních oborech – vnitřní lékařství a chirurgie, včetně akutní intenzivní a resuscitační péče. Nemocnice poskytuje zdravotní péči v následujících odděleních a ambulancích:

²¹ Údaje byly zjišťovány v Národním registru poskytovatelů zdravotních služeb, resp. na serveru <https://nrpzs.uzis.cz>, a to k datu 25. 10. 2020. Celkový počet zdravotnických zařízení SO ORP Poděbrady je 162.

Tabulka 20: Druhy zdravotnických oddělení a ambulancí v Městské nemocnici Městec Králové, a.s.

Oddělení	Ambulance	
Chirurgie jednodenní péče	Alergologická ambulance	Kardiologická ambulance
Interní oddělení	Cévní poradna	Nutriční ambulance
OKBH (Oddělení klinické biochemie a hematologie)	Diabetologická ambulance	Ortopedická ambulance
MOJIP (Multioborová jednotka intenzivní péče)	Gastroenterologická ambulance	Proktologická ambulance
DIOP (Dlouhodobá intenzivní ošetrovatelská péče)	Geriatrická ambulance	Rehabilitační ambulance
ONP (Oddělení následné péče)	Gynekologická ambulance	Thyreologická ambulance
ONIP (Oddělení následné intenzivní péče)	Chirurgická ambulance	Centrum vlhkého hojení ran
Radiodiagnostické oddělení	Interní ambulance	Fyzioterapie (tělocvična)
		Domácí zdravotní péče
		Pracovnělékařské služby

zdroj: autor

V Městské nemocnici Městec Králové jsou tři sociální lůžka.

1.6 Školství

V zájmovém území bylo k 31. 12. 2019 evidováno 6 456 osob ve věku do 19 let²², tj. 20,6 % z celkové populace. Z toho bylo 3 334 chlapců a 3 122 dívek.

Tabulka 21: Věková struktura dětí a mládeže v SO ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)

věková skupina	celkem	podíl na populaci (%)
0–4	1 617	5,1
5–9	1 725	5,5
10–14	1 718	5,5
15–19	1 396	4,4
celkem	6 456	20,6

zdroj: <http://www.czso.cz> a vlastní výpočet

²² Horní hranice 19 let byla zvolena záměrně, a to důvodu, že většina osob ve věku 15 – 19 let studuje na středních školách či učilištích. Bohužel nelze tuto věkovou skupinu (0 – 19 let) sledovat na úrovni jednotlivých obcí, protože ČSÚ zpracovává informace podle demografických a statistických kritérií.

Tabulka 22: Děti ve věku 0–14 let v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady²³ (k 31. 12. 2019)

obec	počet dětí (0–14 let)	podíl na celkovém počtu obyvatel (v %)	obec	počet dětí (0–14 let)	podíl na celkovém počtu obyvatel (v %)
Běrunice	127	15,2	Opočnice	66	14,5
Činěves	64	12,7	Opolany	139	15,6
Dlouhopolsko	23	10,5	Oseček	28	16,9
Dobšice	48	19,6	Pátek	139	18,9
Dymokury	166	18,7	Písková Lhota	69	14,6
Hradčany	43	16,0	Poděbrady	2 375	16,5
Choťánky	71	15,8	Podmoky	29	14,9
Chotěšice	32	9,9	Sány	86	16,0
Chroustov	19	8,8	Senice	30	15,7
Kněžice	67	13,3	Sloveč	65	13,1
Kněžičky	24	14,2	Sokoleč	183	17,5
Kolaje	15	16,3	Úmyslovice	57	17,9
Kouty	60	18,5	Velenice	31	14,8
Křečkov	70	17,1	Vlkov pod Oškobrhem	11	13,1
Libice nad Cidlinou	198	15,5	Vrbice	22	12,8
Městec Králové	441	15,5	Vrbová Lhota	102	19,3
Odřepsy	47	14,7	Záhornice	83	19,5
Okřínek	30	15,2	SO ORP Poděbrady celkem	5 060	16,1

zdroj: <http://www.czso.cz>

Podíl dětí do 14 let věku na celkové populaci SO ORP Poděbrady v roce 2019 činil 16,1 %. Nejvyšších hodnot dosahovaly obce Dobšice (19,6 %), Záhornice (19,5 %) a Vrbová Lhota (19,3 %), naopak nejnižších hodnot dosahovaly obce Chroustov (8,8 %) a Chotěšice (9,9 %). Drtivá většina obcí dosahuje v tomto ohledu přibližně identické hodnoty, jako je průměr správního obvodu.

Na území správního obvodu působí celkem 28 mateřských škol. V samotném městě Poděbrady je 12 školek, z toho dvě soukromé – Montessori a česko-anglická Mozaika.

²³ V Tabulce 22 nejsou údaje o dětech ve věkové skupině 15 - 19 let z důvodu nedostupnosti dat.

Tabulka 23: Mateřské školy v SO ORP Poděbrady (stav k 25. 10. 2020)

mateřská škola			mateřská škola	
Poděbrady	Karla Čapka	Mimo Poděbrady	Běrunice	Opolany
	Na Valech		Činěves	Pátek
	Palachova		Dymokury	Sány
	Poděbradská		Kněžice	Sloveč
	Proftova		Křečkov	Sokoleč
	Studentská		Libice nad Cidlinou	Úmyslovice
	Vřesová		Opočnice	Vrbová Lhota
	nám. T.G. Masaryka		MŠ Cipísková	Záhornice
	Labská			
	Žižkova			
	Mozaika česko-anglická MŠ, s.r.o.	Městec Králové		
	Montessori Poděbrady	Městská nemocnice Městec Králové, a.s.		
		Městec Králové		

zdroj: <http://www.m.mesto-podebrady.cz> a <http://www.seznamskol.eu/>

Základní vzdělávání na území SO ORP Poděbrady zajišťuje celkem 16 základních škol, z toho v samotných Poděbradech jich je pět. Výčet všech škol obsahují Tabulky 24 a 25.

39

Tabulka 24: Seznam základních škol v ORP Poděbrady (I. a II. stupeň)

Základní školy v Poděbradech
ZŠ T. G. Masaryka, Poděbrady https://www.zstgmpodebrady.cz/
ZŠ Václava Havla http://zsvaclavahavla.cz/
Speciální ZŠ Poděbrady https://www.spec-skola.cz/
ZŠ JEDNA RADOST https://www.skolajednaradost.cz/
ZŠ při léčebně dr. L. Filipa http://www.detska-lecebna.cz/
ZŠ mimo město Poděbrady
ZŠ nám. Republiky 303, Městec Králové https://www.zs-mesteckralove.cz/
ZŠ Bezručova, Městec Králové https://www.zsmesteckralove.cz/
ZŠ Dymokury http://www.mzsdymokury.cz/
ZŠ Libice nad Cidlinou https://www.zslibice.cz/
ZŠ a MŠ Kněžice https://www.zsknezice.cz/

zdroj: autor a www.atlasskolstvi.cz

Tabulka 25: Seznam základních škol v ORP Poděbrady (pouze I. stupeň)

ZŠ mimo město Poděbrady
ZŠ Sokoleč https://www.skola-sokolec.cz/
ZŠ Křečkov https://zsamskreckov.webnode.cz/
ZŠ Vrbová Lhota http://skolavrbovka.cz/
ZŠ Běrunice https://www.webskoly.cz/zsberunice
ZŠ Opočnice http://zsopocnice.cz/
ZŠ Záhornice

zdroj: autor a www.atlasskolstvi.cz

Pro děti s povinnou školní docházkou slouží také dvě další školská zařízení v Poděbradech – Dům dětí a mládeže Symfonie (<https://www.ddmpodebrady.cz/>) a Základní umělecká škola Otakara Vondrovce (<https://zus-podebrady.cz/>).

Střední vzdělávání v zájmovém území poskytuje celkem 7 škol, z nichž pět sídlí v Poděbradech.

Tabulka 26: Seznam středních škol v ORP Poděbrady

Střední školy v Poděbradech
Střední odborné učiliště společného stravování, Poděbrady https://soudpy.cz/
EKO Gymnázium a Střední odborná škola Multimediálních studií, Poděbrady https://www.ekopodebrady.cz/ekogymnazium/
Hotelová škola, VOŠ hotelnictví a turismu a Jazyková škola, Poděbrady https://www.hsvos.cz/
Střední zemědělská škola a Střední odborná škola, Poděbrady https://www.szes.cz/
Gymnázium Jiřího z Poděbrad, Poděbrady https://www.gjp.cz/
Střední školy mimo město Poděbrady
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Městec Králové http://www.sossoumk.cz/
Praktická škola Chotěšice, o.p.s. ²⁴ https://www.hcsrdce.cz/

zdroj: autor a www.atlasskolstvi.cz

²⁴ Jedná se o střední školu s jednoletým praktickým oborem po dokončení základní školní docházky; škola je určena pro žáky s mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem, kteří ukončili základní vzdělávání v Speciální ZŠ Poděbrady. Cílovou skupinu tvoří studenti ve věku 16 – 26 let s lehkým až středně těžkým mentálním postižením. Praktická cvičení se uskutečňují v oborech kuchař, textilní pracovník a dílenský pracovník. Tyto obory jsou průběžně aktualizovány dle potřeb volného nebo chráněného trhu práce.

2 Analýza vybraných cílových skupin a typů podpor

2.1. Rodiny s dětmi

Účel státní sociální podpory je zakotven v § 1 zákona o státní sociální podpoře. Zde se stanoví, že státní sociální podporou se stát podílí na krytí nákladů na výživu a ostatní základní osobní potřeby dětí a rodin a poskytuje je i při některých dalších sociálních situacích²⁵. Jde o státem organizovanou sociální solidaritu mezi rodinami bezdětnými a rodinami s dětmi, mezi rodinami s vyššími příjmy a rodinami s nižšími příjmy.

2.1.1 Příklad na dítě

Příklad na dítě je základní dlouhodobou dávkou poskytovanou rodinám s dětmi. Nárok mají rodiny s příjmem do 2,7násobku životního minima²⁶. Příklad na dítě je poskytován ve třech výších podle věku dítěte a ve dvou výměrách podle druhu příjmu. Ve zvýšené výměře dávka náleží, pokud některá ze společně posuzovaných osob má příjem z výdělečné činnosti nebo z určitých dávek. Příklad na dítě je možné vyplácet až do 26 let věku dítěte²⁷.

Tabulka 27: Příklad na dítě – počet vyplacených dávek

rok	Počet vyplacených dávek v kalendářním roce					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	13 077	12 140	11 402	10 391	7 539	6 860
z toho Poděbrady	4 948	4 649	4 442	4 185	3 263	3 055
z toho Městec Králové	1 649	1 656	1 516	1 358	930	865
z toho ostatní obce ORP	6 480	5 835	5 444	4 848	3 346	2 940
rok	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	1 089,8	1 011,7	950,2	865,9	628,3	571,7
z toho Poděbrady	412,3	387,4	370,2	348,8	271,9	254,6
z toho Městec Králové	137,4	138	126,3	113,2	77,5	72,1
z toho ostatní obce ORP	540	486	454	404	279	245

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Počet vyplacených dávek v celém sledovaném období se významně proměnil, kdy v porovnání let 2014 a 2019 došlo k prudkému snížení tohoto počtu, a to až o polovinu vyplaceného počtu dávek. Tento pokles je za celé ORP Poděbrady a obě sledovaná města vykazují obdobnou tendenci. K největšímu poklesu došlo mezi roky 2017 a 2018, kdy například v Poděbradech byl pokles počtu přídatku 900 přídatků za rok.

²⁵ Zdroj: zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (<https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=117&r=1995>)

²⁶ Od 1. 7. 2021 se bude jednat o 3,4násobek životního minima.

²⁷ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/statni-socialni-podpora>

2.1.2 Rodičovský příspěvek

Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 000 Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. Příjmy rodiče nejsou sledovány. Rodič může při nároku na výplatu rodičovského příspěvku zlepšovat sociální situaci rodiny výdělečnou činností, ale musí v této době zajistit péči o dítě jinou zletilou osobou²⁸.

Tabulka 28: Rodičovský příspěvek – počet vyplacených dávek

rok	Počet vyplacených dávek v kalendářním roce					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	9 257	9 260	9 239	9 187	9 337	9 464
z toho Poděbrady	4 478	4 367	4 235	4 228	4 302	4 304
z toho Městec Králové	520	480	475	454	433	390
z toho ostatní obce ORP	4 259	4 413	4 529	4 505	4 602	4 770
rok	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	771,4	771,7	769,9	765,6	778,1	788,7
z toho Poděbrady	373,2	363,9	352,9	352,3	358,5	358,7
z toho Městec Králové	43,3	40	39,6	37,8	36,1	32,5
z toho ostatní obce ORP	355	368	377	376	384	398

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Počet vyplacených rodičovských příspěvků má od roku 2014 mírně vzestupnou tendenci, a to především na úrovni celého ORP. V Poděbradech od roku 2016 počet vyplacených dávek v kalendářním roce spíše stagnuje a oproti tomu v Městci Králové dochází k setrvalému poklesu počtu vyplacených dávek.

2.1.3 Rodiny s dětmi v agendě OSPaZ

Odbor sociální péče a zdravotnictví (OSP a Z) v sociální oblasti primárně vykonává agendy v přenesené působnosti a některé agendy v samostatné působnosti. Klíčovými agendami jsou výkon sociální práce na obci a výkon agendy sociálně-právní ochrany dětí. V oblasti sociální práce na obci odbor pracuje se specifickými cílovými skupinami, jednotlivci i rodinami (senioři, zdravotně postižení, klienti ohrožení sociálním vyloučením, klienti ve výkonu trestu odnětí svobody nebo vazby apod.). Při péči o rodinu a děti zabezpečuje výkon státní správy na úseku sociálně-právní ochrany dětí. Sleduje ochranu práv dětí a plní potřebná opatření se znalostí problému a místních podmínek²⁹.

²⁸ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/rodicovsky-prispevek>

²⁹ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/cinnost-mpsv-v-oblasti-socialne-pravni-ochrany-deti>

Tabulka 29: Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí

		Evidovaný počet případů rodin z předchozího roku	Počet případů rodin zaevidovaných za sledovaný rok	Evidovaný počet případů ke konci roku
2014	Rejstřík Om	1 445	156	794
	Rejstřík Nom	3	86	89
2015	Rejstřík Om	794	268	832
	Rejstřík Nom	5	103	108
2016	Rejstřík Om	832	261	454
	Rejstřík Nom	108	120	228
2017	Rejstřík Om	454	280	470
	Rejstřík Nom	5	120	125
2018	Rejstřík Om	x	263	437
	Rejstřík Nom	2	109	111
2019	Rejstřík Om	x	219	444
	Rejstřík Nom	3	151	154

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-20

Od roku 2016 do roku 2019 je počet případů „Om³⁰“ evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) ke konci roku víceméně vyrovnaný. Pokles případů OSPOD mezi roky 2014 a 2015 vznikl z důvodu novelizace zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů, který upravil podmínky evidování jednotlivých případů. Na druhou stranu je ve sledovaném období setrvalý nárůst počtu případů v rámci rejstříku „Nom³¹“, kde v roce 2019 je nárůst případů oproti roku 2014 téměř dvojnásobný, vyjma roku 2016, kde byla v evidenci nejvyšší hodnota 228.

43

Tabulka 30: Klienti kurátora pro děti a mládež – Počet evidovaných klientů

rok	celkem	z toho			
		děti do 15 let	z toho dívek	mladiství	z toho dívek
2014	69	39	13	30	10
2015	74	48	16	26	9
2016	81	42	19	39	20
2017	68	41	14	27	8
2018	61	35	15	26	9
2019	65	33	14	32	13

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-20

Za celé sledované období byl rok 2016 rokem, kdy bylo nejvíce evidovaných klientů, a to jak v případě dětí do 15 let, tak i mladistvých. V ostatních sledovaných letech se počet klientů kurátora pohybuje od cca 60 do 74 klientů. Obecně lze konstatovat, že z celkových počtů klientů je vždy jen polovina dětí do 15 let a polovina mladistvých. U dětí do 15 let je v posledních dvou letech přibližně polovina klientů chlapců, u mladistvých jsou to více než dvě třetiny.

³⁰ Om – ochrana mládeže.

³¹ Nom - děti, jejichž záležitosti vyřizuje obecní úřad ORP na dožádání místně příslušného obecního úřadu ORP, který má dítě v evidenci, popřípadě jiného orgánu nebo instituce, nebo děti, které mají trvalý pobyt mimo ORP, ale fakticky se v něm zdržují.

Tabulka 31: Klienti řešení kurátorem pro děti a mládež

		celkem	z toho			
			děti do 15 let	z toho dívek	mladiství	z toho dívek
2014	Trestná činnost	18	11	3	7	
	Přestupky	5			5	1
	Výchovné problémy	64	37	13	27	9
2015	Trestná činnost	7	3		4	
	Přestupky	8			8	3
	Výchovné problémy	50	29	16	21	8
2016	Trestná činnost	4			4	
	Přestupky	14			14	3
	Výchovné problémy	67	43	19	24	6
2017	Trestná činnost	13	4	1	9	
	Přestupky	3			3	
	Výchovné problémy	66	40	14	26	8
2018	Trestná činnost	6	3	2	3	
	Přestupky	9			9	2
	Výchovné problémy	52	35	15	17	6
2019	Trestná činnost	8	5	2	3	
	Přestupky	4			4	
	Výchovné problémy	49	32	13	17	5

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-20

Kurátor v celkovém kontextu sleduje více aspektů³², nicméně pro potřeby a statistickou významnost byly do tabulky zahrnuty výše uvedené. Zdaleka nejčastěji jsou ve všech sledovaných letech řešeny výchovné problémy, které jsou daleko četnější u chlapců, a to jak ve skupině do 15 let věku, tak i u mladistvých. Trestná činnost je také doménou chlapců. Absolutně nejvyšší počet případů bylo v letech 2014 (87), 2016 (85) a 2017 (82). V letech 2018 a 2019 má počet případů sestupnou tendenci.

³² Pro statistickou nevýznamnost (nízká četnost v řádech jednotek, a to pouze v některých letech) nejsou zahrnuta uložená trestní opatření, uložená výchovná opatření mladistvým, mladiství ve výkonu vazby nebo ve výkonu odnětí svobody a opatření uložená dětem mladším 15 let.

Tabulka 32: Počet osob vykonávajících náhradní rodinnou péči a mají svěřeno alespoň jedno dítě do náhradní rodinné péče

		celkem k 31. 12. sledovanéh o roku	vztah k dítěti		
			prarodiče	jiný příbuzný	cizí
2014	Pěstounská péče	26	18	3	5
	Poručenství s osobní péčí poručníka	12	4	1	7
	Péče jiné osoby	5	5		
2015	Pěstounská péče	29	19	3	7
	Poručenství s osobní péčí poručníka	10	4		6
	Péče jiné osoby				
2016	Pěstounská péče	27	18		9
	Poručenství s osobní péčí poručníka	8	4		4
	Péče jiné osoby	3	2	1	
2017	Pěstounská péče	28	16	6	6
	Poručenství s osobní péčí poručníka	7	6	1	
	Péče jiné osoby	2	2		
2018	Pěstounská péče	25	16	5	4
	Poručenství s osobní péčí poručníka	10	5	2	3
	Péče jiné osoby	6	4	2	
2019	Pěstounská péče	43	25	7	11
	Poručenství s osobní péčí poručníka	8	3	2	3
	Péče jiné osoby	5	3	2	

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-20

Výše uvedená tabulka zahrnuje informace, do jaké péče bylo svěřeno dítě a jaký byl vztah k dítěti. Ve všech sledovaných letech tak nejčastější formou bylo umístění dítěte do pěstounské péče, a to nejčastěji prarodičům. Nejvíce (43 dětí) bylo umístěno do pěstounské péče v roce 2019 a rok 2019 byl i rokem, ve kterém bylo umístěno celkem 56 dětí. Nejméně bylo umístěno v roce 2017 (37 dětí). Celkem bylo za sledované období od roku 2014 do roku 2019 umístěno 154 dětí k prarodičům, 35 v rámci kategorie „jiný“ příbuzný a 65 dětí bylo umístěno v rámci kategorie „cizí“.

V celém sledovaném období bylo celkem v šesti případech dítě odebráno na návrh pracovníků OSPOD a ve dvou případech na návrh jiné osoby. Nejčastějším důvodem pro odebrání dítěte z péče rodičů bylo ve čtyřech případech zanedbání výchovy dítěte, a to pouze v roce 2019, a ve čtyřech případech (v každém sledovaném roce 1x) bylo odebráno dítě z péče rodičů kvůli výchovným problémům dítěte.

Tabulka 33: Evidenční údaje

		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Podané návrhy (podněty) soudu na:	omezení rodičovské odpovědnosti nebo jejího výkonu		1	1	1	1	1
	zbavení rodičovské odpovědnosti	2	1		1		0
	uložení výchovného opatření podle § 13 zákona č. 359/1999 Sb. (dále jen ZSPOD)	2	1	6	3	2	3
	nařízení výchovného opatření podle § 13a ZSPOD					1	0
	nařízení ústavní výchovy	1	2	2			0
	nařízení předběžného opatření podle § 924 Občanského zákoníku celkem	2	1	1	2	5	3
	prodloužení ústavní výchovy		1				0
	svěření dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu	1	1	1	2	3	1
	určení rodičovství	3	4	3	1		0
Podané podněty (oznámení) policii nebo státnímu zastupitelství na:	zanedbání povinné výživy (§ 196 TZ)		2	3			1
	týrání svěřené osoby (§ 198 TZ)	1	3				1
	ohrožování výchovy dítěte (§ 201 TZ)			2	2	3	2
	jiný trestný čin proti životu, zdraví, svobodě, lidské důstojnosti, mravnímu vývoji nebo jmění dítěte	3					0
Orgán sociálně-právní dětí ochrany jmenován opatrovníkem	319	319	325	335	342	323	
Počet případů, ve kterých bylo soudem rozhodnuto o styku dítěte s rodičem nebo jinou osobou pod dohledem OSPOD	3	3	1				
Počet případů, ve kterých orgán sociálně-právní ochrany dětí vykonával funkci veřejného poručníka dítěte	2	2	3	3	3	2	
Počet případů domácího násilí, kterého jsou přítomny nezletilé děti a které jsou řešeny OSPOD	4	4					

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-20

Ve sledovaných letech bylo nejvíce podaných návrhů v rámci uložení výchovného opatření podle § 13 zákona č. 350/1999 Sb. (celkem 17 návrhů). V celkem 14 případech bylo nařízeno předběžné opatření podle § 924 občanského zákoníku. V 11 případech pak bylo řešeno určení rodičovství. Absolutně nejvyšších hodnot dosahuje skutečnost, kdy orgán sociálně-právní ochrany dětí byl jmenován opatrovníkem. V 16 případech také po celé sledované období orgán sociálně-právní ochrany dětí vykonával funkci veřejného poručníka dítěte.

Tabulka 34: Týrané, zneužívané a zanedbávané děti

		tělesné týrání		psychické týrání		sexuální zneužívání		dětská pornografie		zanedbávání dětí		celkem	
		chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky
2014	do 1 roku												
	od 1 roku do 3 let												
	od 3 do 6 let									1		1	
	od 6 do 15 let		1	1	1		3		3			1	8
	od 15 do 18 let												
2015	do 1 roku												
	od 1 roku do 3 let												
	od 3 do 6 let						1						1
	od 6 do 15 let	1		1	1							2	1
	od 15 do 18 let				1								1
2016	do 1 roku												
	od 1 roku do 3 let									2	1	2	1
	od 3 do 6 let									1		1	
	od 6 do 15 let				1		2			1		1	3
	od 15 do 18 let		1				2						3
2017	do 1 roku												
	od 1 roku do 3 let												
	od 3 do 6 let			1								1	
	od 6 do 15 let			1	2					2	1	3	3
	od 15 do 18 let												
2018	do 1 roku												
	od 1 roku do 3 let									1			1
	od 3 do 6 let												
	od 6 do 15 let	2			2							2	2
	od 15 do 18 let	1										1	
2019	do 1 roku									1			1
	od 1 roku do 3 let									2			2
	od 3 do 6 let									1			1
	od 6 do 15 let	1	1				1					1	2
	od 15 do 18 let												

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-20

Ze souhrnných údajů vyplývá, že v celém sledovaném období nejvyšší četnost je u případů týrání, zneužívání a zanedbávání, které se děje většinou opakovaně a pouze ve výjimečných případech jsou zjištěny jednorázového charakteru.

Z pohledu původu oznamovatele se jedná nejčastěji o matku, jiného příbuzného nebo událost nahlásí dítě samo. Ojedinelými případy v roli oznamovatele byla školská zařízení, popřípadě Policie ČR či jiný státní orgán.

Z pohledu sociálního prostředí dítěte tak nejvíce evidovaných osob pochází z péče rodičů. Od roku 2015 se však již nesleduje úplnost nebo neúplnost rodiny a tato skutečnost je promítnuta pouze v roce 2014, kde naopak nejvíce případů bylo zjištěno v neúplné rodině.

V rámci přijatých opatření významně záleží na závažnosti zjištění důvodů, nicméně v letech 2017 – 2018 bylo častěji přijato opatření poradenství a podání trestního oznámení, které ve sledovaných letech je také nejčastějším způsobem řešení dané situace. Z pohledu dopadu na dítě tak téměř ve všech případech byla poskytnuta psychologická pomoc a v jednom případě byla i nařízena hospitalizace.

Tabulka 35: Počet zaměstnanců orgánu sociálně-právní ochrany dětí k 31. 12. sledovaného roku

		celkem	z toho kurátoři pro děti a mládež	z toho zaměstnanci pro náhradní rodinnou péči ³³
2014	Počet zaměstnanců celkem	8	2	1
	Přepočtené úvazky zaměstnanců OSPOD	7,85	1,5	0,7
2015	Počet zaměstnanců celkem	8	2	1
	Přepočtené úvazky zaměstnanců OSPOD	7,85	1,5	0,7
2016	Počet zaměstnanců celkem	8	2	1
	Přepočtené úvazky zaměstnanců OSPOD	7,9	1,7	0,9
2017	Počet zaměstnanců celkem	8	2	1
	Přepočtené úvazky zaměstnanců OSPOD	7,8	1,7	0,7
2018	Počet zaměstnanců celkem	8	2	1
	Přepočtené úvazky zaměstnanců OSPOD	7,8	1,7	0,7
2019	Počet zaměstnanců celkem	8	2	1
	Přepočtené úvazky zaměstnanců OSPOD	7,8	1,7	0,7

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-20

³³ Do roku 2016 z toho zaměstnanci vykonávající agendu dohod o výkonu pěstounské péče.

2.2 Pomoc v hmotné nouzi

Osoba v hmotné nouzi se vyznačuje nedostatečným příjmem na živobytí, případně ho má, ale nepostačuje k zabezpečení odůvodněných nákladů na bydlení a také služeb s bydlením bezprostředně spojených. Zároveň musí být naplněna druhá podmínka, a to, že tato osoba si svůj příjem nemůže zvýšit vlastním přičiněním, s ohledem na svůj věk, zdravotní stav nebo jiný závažný důvod, a proto je zabezpečení jejich základních životních potřeb ohroženo³⁴.

2.2.1 Příspěvek na živobytí

Příspěvek na živobytí je opakující se a obligatorní dávkou, která slouží k pokrytí nákladů spojených s uspokojením základních životních podmínek osob. Na tento příspěvek vzniká nárok osobě, jejíž příjem nedosahuje částky živobytí. Příspěvek na živobytí je obvykle vyplácen měsíčně nebo pokud určitý příjemce dávky není schopen s částkou adekvátně hospodařit³⁵.

Tabulka 36: Průměrný měsíční počet příjemců – Příspěvek na živobytí

typ dávky	rok					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	251	215	169	133	75	78
z toho Poděbrady	94	89	78	66	40	45
z toho Městec Králové	40	35	18	11	7	10
z toho ostatní obce ORP	117	91	73	56	28	23

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Celkově se ve sledovaném období snižuje počet příjemců, kteří pobírají příspěvek na živobytí. Nutno upozornit na skutečnost, že v letech 2014 – 2015 se poměr mezi vyplacenými dávkami za celé ORP rozděloval hrubým odhadem na polovinu mezi město Poděbrady a Městec Králové a polovina příjemců pocházela z okolních obcí. Naopak v letech 2018 – 2019 stoupl počet příjemců v těchto dvou městech na cca 62 % (2018) a cca 70 % (2019) k celkovému počtu příjemců na celé ORP.

Společně posuzované osoby jsou takovými osobami, jejichž poměry se posuzují společně s osobou, která žádá o dávku hmotné nouze.³⁶

³⁴ Zdroj: <https://www.uradprace.cz/obecne-informace-3> a zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

³⁵ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-zivobyti>

³⁶ Okruh společně posuzovaných osob funguje na 3 základních principech, a to vyživovací povinnost, společné užívání bytu, případně společné hospodaření. Jako první skupinu společně posuzovaných osob zákon uvádí rodiče a nezletilé nezaopatřené děti. Ve druhé skupině jsou zmíněni manželé nebo registrovaní partneři, tato skupina rovněž funguje na principu vyživovací povinnosti. Mezi další skupinu jsou zařazeni opět rodiče a děti, tentokrát se však jedná o nezletilé zaopatřené děti nebo děti zletilé, jež žijí s rodiči ve společné domácnosti. Poslední skupinou jsou tzv. jiné osoby, zde se uplatní princip společného hospodaření.

Tabulka 37: Průměrný měsíční počet společně posuzovaných osob – Příspěvek na živobytí

typ dávky	rok					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	529	478	383	287	172	174
z toho Poděbrady	188	189	171	135	84	90
z toho Městec Králové	88	75	38	27	18	24
z toho ostatní obce ORP	253	214	174	125	70	60

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Společně s počtem příjemců příspěvku na živobytí klesá i podíl společně posuzovaných osob. Při porovnání počtu příjemců a počtu posuzovaných osob se v každém sledovaném roce pohybuje průměr v rozmezí 2,1 – 2,3 společně posuzovaných osob na jednoho příjemce.

2.2.2 Doplatek na bydlení

Účelem doplatku na bydlení je zabezpečit odůvodněné náklady na bydlení. Doplatek na bydlení je určen osobám, které nejsou schopny svým příjmem a případně příspěvkem na bydlení pokrýt odůvodněné náklady na bydlení v tom rozsahu, aby jim zbývala alespoň částka živobytí. Pokud příjemce dávky není schopen s částkou racionálně hospodařit, pak je možné využít institut zvláštního příjemce, tzn. že doplatek je poskytován přímo pronajímateli, případně poskytovateli služeb či energií³⁷.

Tabulka 38: Průměrný měsíční počet příjemců – Doplatek na bydlení

typ dávky	rok					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	59	59	65	59	41	43
z toho Poděbrady	37	38	41	43	30	36
z toho Městec Králové	3	7	3	2	0	0
z toho ostatní obce ORP	19	14	21	14	11	7

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Z přehledu vyplývá mírný pokles počtu příjemců doplatku na bydlení, a to zejména v posledních dvou sledovaných letech. Zároveň z tabulky vyplývá, že více než 2/3 příjemců je z Poděbrad a v roce 2019 jejich podíl k celkovému počtu příjemců za celé ORP přesáhl více než 80, zatímco v ostatních obcích ORP dochází k poklesu příjemců doplatku.

³⁷ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/doplatek-na-bydleni>

Tabulka 39: Průměrný měsíční počet společně posuzovaných osob – Dopltek na bydlení

typ dávky	rok					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	98	99	114	105	74	82
z toho Poděbrady	63	63	75	80	56	67
z toho Městec Králové	4	13	4	3	0	0
z toho ostatní obce ORP	31	23	35	22	18	15

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

V případě průměrného počtu společně posuzovaných osob u doplatku na bydlení se situace ve sledovaném období u průměrného počtu těchto osob pohybuje v rozmezí 1,5 – 1,9 osoby na jednoho příjemce dávky doplatku na bydlení.

2.2.3 Mimořádná okamžitá pomoc

Mimořádná okamžitá pomoc je dávkou jednorázovou a fakultativní. Účelem této dávky je poskytnout pomoc v nepředvídatelných životních situacích, jejichž řešení nesnese odklad. Pomoc státu je určena osobám, které nemohou určitou mimořádnou událost vyřešit samy. Mimořádná okamžitá pomoc by měla zabránit sociálnímu vyloučení a předejít stavu prohlubování hmotné nouze³⁸.

Celkem existuje 6 typů mimořádné okamžité pomoci dle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů. Mezi ně patří pomoc osobám z důvodu hrozící vážné újmy na zdraví, postižení vážnou mimořádnou situací, úhrada nezbytného jednorázového výdaje, úhrada nákupu nebo opravy předmětu dlouhodobé potřeby, úhrada odůvodněných nákladů spojených se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřených dětí a posledním typem je hrozící sociální vyloučení.

51

Tabulka 40: Počet vyplacených dávek mimořádné okamžité pomoci

typ dávky	rok					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	53	66	53	38	27	40
z toho Poděbrady	17	27	33	27	10	22
z toho Městec Králové	3	8	2	1	2	11
z toho ostatní obce ORP	33	31	18	10	15	7

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Ve sledovaných letech je důležité poukázat na skutečnost, že v letech 2014 a 2018 byl nejmenší poměr 37 % a 44 % vyplacených dávek ve prospěch obou sledovaných měst v kontextu celého ORP. V ostatních sledovaných letech se poměr pohyboval od 53 % do 73 % a v roce 2019 bylo 82 % dávek mimořádné okamžité pomoci vyplaceno pouze v Poděbradech a Městci Králové. U všech tří dávek uvedených níže dokonce tento poměr přesáhl v roce 2019 v Poděbradech 90 % oproti celému počtu v ORP.

Dále jsou uvedeny pouze typy dávek mimořádné okamžité pomoci, které jsou nejčastěji zastoupeny v primárních zdrojích této analýzy.

³⁸ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/mimoradna-okamzita-pomoc>

Jednorázový výdaj

Tzv. nezbytný jednorázový výdaj musí vykazovat určité typické znaky, jakými jsou jednorázovost, nezbytnost, mimořádnost, konkrétnost. Typickými příklady nezbytného jednorázového výdaje jsou správní poplatky za vyřízení osobního dokladu, úhrada lékařské prohlídky pro účely zaměstnání, úhrada jízdného při ztrátě finančních prostředků, úhrada pevných paliv, náklady stěhování, úhrada noclehu apod.³⁹

Tabulka 41: Počet vyplacených dávek mimořádné okamžité pomoci – jednoráz. výdaj (§ 2, odst. 5 a)

typ dávky	rok					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celkem všechny dávky mimořádné okamžité pomoci v ORP	53	66	53	38	27	40
z toho ORP Poděbrady	9	15	19	11	3	10
z toho Poděbrady	2	2	12	7	0	5
z toho Městec Králové	1	4	1	1	1	4
z toho ostatní obce ORP	6	9	6	3	2	1

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Pořízení nebo oprava nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby

Tzv. mimořádná okamžitá pomoc na pořízení nebo opravu nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby. Typickými příklady předmětů, na které může být poskytována tato dávka, jsou postel, lednička, pračka apod.⁴⁰

Tabulka 42: Počet vyplacených dávek mimořádné okamžité pomoci – předměty dl. potřeby (§ 2, odst. 5 b)

typ dávky	rok					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celkem všechny dávky mimořádné okamžité pomoci v ORP	53	66	53	38	27	40
z toho ORP Poděbrady	16	14	8	6	8	7
z toho Poděbrady	9	9	5	5	5	5
z toho Městec Králové	0	1	0	0	1	1
z toho ostatní obce ORP	7	4	3	1	2	1

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

³⁹ Zdroj: <https://www.uradprace.cz/mimoradna-okamzita-pomoc1>

⁴⁰ Zdroj: <https://www.uradprace.cz/mimoradna-okamzita-pomoc1>

Náklady spojené se vzděláním a zájmovou činností dětí

Typem mimořádné okamžité pomoci je dávka na úhradu odůvodněných nákladů spojených se vzděláním a zájmovou činností dětí. Typickými příklady odůvodněného výdaje tohoto typu jsou školní pomůcky, volnočasové kroužky a s nimi spojené pomůcky atd.⁴¹

Tabulka 43: Počet vyplacených dávek mimořádné okamžité pomoci – činnosti dítěte (§ 2, odst. 5c)

typ dávky	rok					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celkem všechny dávky mimořádné okamžité pomoci v ORP	53	66	53	38	27	40
z toho ORP Poděbrady	19	24	19	11	9	16
z toho Poděbrady	6	10	13	8	4	9
z toho Městec Králové	2	3	0	0	0	4
z toho ostatní obce ORP	11	11	6	3	5	3

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

U dávek pokrývajících jednorázové výdaje nelze vysledovat z údajů za jednotlivé roky žádnou periodicitu a údaje jsou proměnlivé, což v zásadě odpovídá naléhavosti u každého z příjemců dávek.

U dávek na pořízení nebo opravu nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby je naopak znatelný pokles v průběhu sledovaných let a v posledních 4 letech je setrvalý počet příjemců. V Poděbradech je více než 50 % příjemců této dávky.

U dávek pokrývajících náklady spojené se vzděláváním a zájmovou činností dětí lze konstatovat, že patří mezi nejčastěji využívané dávky proti celkovému počtu všech vyplacených dávek mimořádné okamžité pomoci za celé ORP. Opět zde platí, že více než 50 % příjemců této dávky je z Poděbrad.

2.2.4 Příspěvek na bydlení

Příspěvek na bydlení přispívá ke krytí nákladů na bydlení jednotlivcům či rodinám s nízkými příjmy. Má na něj nárok vlastník či nájemce bytu, pokud je v něm přihlášen k trvalému pobytu. Podmínkou vzniku nároku je, aby náklady na bydlení dosahovaly stanoveného procenta z příjmů, a zároveň jsou nižší než zákonem stanovené normativní náklady. Náklady na bydlení potom zahrnují nejen nájemné, ale také platby za služby a energie. Posuzuje se čtvrtletně⁴².

⁴¹ Zdroj: <https://www.uradprace.cz/mimoradna-okamzita-pomoc1>

⁴² Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-bydleni>

Tabulka 44: Počet vyplacených dávek příspěvku na bydlení

Počet vyplacených dávek v kalendářním roce						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	5 385	5 311	5 360	5 063	4 503	4 220
z toho Poděbrady	3 270	3 468	3 403	3 288	2 971	2 840
z toho Městec Králové	520	480	475	454	433	390
z toho ostatní obce ORP	1 595	1 363	1 482	1 321	1 099	990
Průměrný měsíční počet vyplacených dávek						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	448,8	442,6	446,7	421,9	375,3	351,7
z toho Poděbrady	272,5	289	283,6	274	247	236,7
z toho Městec Králové	43,3	40	39,6	37,8	36,1	32,5
z toho ostatní obce ORP	133	114	124	110	92	83

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Z výše uvedené Tabulky 44 je patrný setrvalý pokles příjemců příspěvku na bydlení, kdy nejvýraznější pokles byl v posledních sledovaných letech 2018 a 2019. Obě sledovaná města se podílejí ze 70 % - 76 % na celkových počtech všech příjemců této dávky z ORP Poděbrady.

54

Tabulka 45: Průměrný měsíční počet příjemců (domácností) příspěvku na bydlení – struktura dle vztahu k bytu

	celkem	z toho vztah k bytu			
		nájemce	člen družstva	vlastník	manžel/ka vlastníka
2018					
ORP Poděbrady	370	256	4	110	0
z toho Poděbrady	244	199	3	42	0
z toho Městec Králové	37	22	0	15	0
z toho ostatní obce ORP	89	35	1	53	0

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

V tabulce výše jsou uvedeny průměrné počty příjemců podle vztahu k bytu. Tyto informace jsou k dispozici pouze za 2018, nicméně mají dobrou vypovídající hodnotu a lze je do určité míry generalizovat i pro ostatní sledované roky. Z této tabulky je zcela jasná převaha příjemců příspěvku na bydlení z pozice nájemce. Poměr mezi počtem příjemců z pozice nájemce/vlastník je poměr za ORP 70/30, za město Poděbrady 80/20 a za Městec Králové 60/40.

Tabulka 46: Průměrný měsíční počet příjemců (domácností) příspěvku na bydlení – struktura dle velikosti domácnosti

	celkem	z toho počet SPO					
		1	2	3	4	5	6+
2018							
ORP Poděbrady	370	147	104	68	35	10	6
z toho Poděbrady	244	109	70	39	18	6	2
z toho Městec Králové	37	12	7	9	5	2	2
z toho ostatní obce ORP	89	26	27	20	12	2	2

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

V Tabulce 46 je detailně uveden počet společně posuzovaných osob, kde nejpočetnější skupinu tvoří jednotlivci a dvou členné domácnosti. Podobně jako předchozí tabulku je možné ji generalizovat i pro další roky.

2.3 Lidé se zdravotním postižením

Zdravotní postižení je všeobecně známý pojem a jedná se o cílové skupiny, kterým je věnována zvláštní pozornost při různých úkonech spojených se sociální prací a sociálními službami. Je ustálena definice pro osoby se zdravotním postižením, která definuje zdravotní postižení jako dlouhodobé fyzické, mentální, duševní nebo smyslové postižení, které v interakci s různorodými překážkami může bránit plnému, efektivnímu a rovnocennému zapojení jedince do společnosti. Definice zdravotního postižení se objevují v řadě právních norem, které tento pojem vymezují vždy pro účely daného zákona (např. zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti).

V kontextu zákona o sociálních službách⁴³ se vysvětluje zdravotní postižení jako tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované postižení, jehož dopady činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby. Z pohledu zákona o zaměstnanosti⁴⁴ definuje osoby se zdravotním postižením jako osoby, které orgán sociálního zabezpečení uznal invalidními ve třetím stupni (osoba s těžším zdravotním postižením), invalidními v prvním nebo druhém stupni nebo zdravotně znevýhodněnými⁴⁵.

Pro doplnění kontextu je třeba vysvětlit rozdíl mezi přiznáním invalidního důchodu (ten vydává Okresní správa sociálního zabezpečení) a přiznáním průkazu TP, ZTP, anebo ZTP/P, který vždy přiznává Úřad práce. Tyto dva úřady však společně ve věci důchodů a průkazů nijak nespolupracují. Důvodem je skutečnost, že průkazy jsou posuzovány podle zcela odlišných zákonných kritérií než invalidita a invalidní důchod. Proto jsou také posuzovány zvlášť průkazy a zvlášť invalidita. U průkazu TP, ZTP anebo ZTP/P je důležité, jak velké omezení má žadatel v oblasti pohybu a pohybového aparátu, zejména dolních končetin, kdežto u invalidity je **nejdůležitější pokles průkaceschopnosti – tedy něco zcela jiného než u ZTP.**

⁴³ § 3 zákona 108/2006 Sb.

⁴⁴ § 67 zákona 435/2004 Sb.

⁴⁵ Tento typ není do analýzy zahrnut, protože se běžně nesleduje jako ostatní jiné skupiny.

Tabulka 47: Počet klientů sociálních pracovníků OSPaZ Poděbrady s osobami se zdravotním postižením nebo duševním onemocněním

rok	počet klientů			počet klientů, kterým je poskytována registrovaná sociální služba (ze sloupce 3)	počet intervencí ve sledovaném roce	
	nově zaevidování ve sledovaném roce	celkem ke konci sledovaného roku	klienti, se kterými se aktivně ve sledovaném roce pracovalo		jednorázových	opakovaných
2014	3	7	3	x	3	x
2015	9	9	9	1	9	x
2016	2	2	2	2	x	2
2017	x	2	2	2	x	2
2018	3	3	3	x	x	x
2019	3	4	4	2	1	24

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-26

Z přehledu počtu klientů sociálních pracovníků s osobami se zdravotním postižením vyplývá, že nejvíce kontaktů bylo v roce 2015, kde intervence s touto cílovou skupinou probíhala především jednorázově. Naopak v posledním sledovaném roce s polovičním počtem klientů sociální pracovníci pracovali pravidelně a dosáhli tak nejvíce opakovaných intervencí.

2.3.1 Příspěvek na mobilitu

Příspěvek na mobilitu představuje opakující se nárokovou dávku, která je vyplácena osobám se zdravotním postižením, aby jim kompenzovala náklady na zajištění nutné dopravy. Dávka náleží osobě se zdravotním postižením, které vznikají v souvislosti s nutnou dopravou za daný kalendářní měsíc náklady. Příspěvek na mobilitu je určen osobě starší 1 roku, která je držitelem průkazu osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P a v daném kalendářním měsíci se opakovaně za úhradu někam dopravovala nebo byla za úhradu dopravována⁴⁶.

⁴⁶ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-mobilitu>

Tabulka 48: Příspěvek na mobilitu – počet vyplacených dávek

	Počet vyplacených dávek v kalendářním roce					
rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	x	10 011	10 101	10 246	10 629	10 589
z toho Poděbrady	x	4 327	4 292	4 245	4 343	4 196
z toho Městec Králové	x	863	912	938	953	872
z toho ostatní obce ORP	x	4 821	4 897	5 063	5 333	5 521
	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek					
rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	x	834,3	841,8	853,8	885,8	882,4
z toho Poděbrady	x	360,6	357,7	353,8	361,9	349,7
z toho Městec Králové	x	71,9	76	78,2	79,4	72,7
z toho ostatní obce ORP	x	725,8	408,1	421,8	444,5	460,0

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Počet vyplacených dávek se ve sledovaném období mírně zvyšoval, kdy v porovnání let 2015 a 2019 došlo k navýšení jejich výplat za kalendářní rok přes 500. Oproti tomu se průměrný počet vyplacených dávek za měsíc nijak zvlášť neměnil a měl nárůsty v desítkách dávek. V obou sledovaných ukazatelích je poměr obou sledovaných měst na polovině z celkového počtu, což odpovídá počtu obyvatel.

2.3.2 Příspěvek na zvláštní pomůcku

Příspěvek na zvláštní pomůcku představuje dávku určenou lidem s těžkým zdravotním postižením. Smyslem tohoto příspěvku je pomoci těmto lidem financovat pomůcky, které jim pomohou v každodenním životě. Jedná se o pomůcky, které jim umožní sebeobsluhu, nebo které tito lidé potřebují kvůli práci, studiu, získávání informací, vzdělávání nebo styku s okolím⁴⁷. Mezi věci, přístroje, činnosti a úpravy, které jsou považovány za zvláštní pomůcky, například patří:

- úpravy automobilu – ruční ovládání, usnadňování nastupování, nakládání vozíku
- stavební práce – stavební práce spojené s uzpůsobením bytu, koupelny nebo WC, za účelem jeho používání postiženou osobou
- pomůcky usnadňující pohyb – automobil, nájezdové ližiny, přenosná rampa, schodolez, schodišťová plošina, schodišťová sedačka, stropní zvedací systém
- pomůcky pro zrakově postižené – digitální čtecí přístroj s hlasovým výstupem, vodící pes, DYMO kleště, indikátor barev, braillský displej, diktafon, digitální zvětšovací lupa
- pomůcky pro sluchově postižené – signalizace domovního zvonku, signalizace pláče dítěte, individuální indukční smyčka, elektronická komunikační pomůcka, telefonní zesilovač⁴⁸

⁴⁷ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-zvlastni-pomucku>

⁴⁸ Zdroj: <https://www.prispevky.cz/zdravotne-postizeni/prispevek-na-zvlastni-pomucku>

Tabulka 49: Příspěvek na zvláštní pomůcku – počet vyplacených dávek

		Počet vyplacených dávek v kalendářním roce					
rok		2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	x	34	29	23	16	20	
z toho Poděbrady	x	15	8	10	4	5	
z toho Městec Králové	x	1	4	2	1	2	
z toho ostatní obce ORP	x	18	17	11	11	13	
		Průměrný měsíční počet vyplacených dávek					
rok		2014	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	x	2,8	2,4	1,9	1,3	1,7	
z toho Poděbrady	x	1,3	0,7	0,8	0,3	0,4	
z toho Městec Králové	x	0,1	0,3	0,2	0,1	0,2	
z toho ostatní obce ORP	x	1,4	1,4	0,9	0,9	1,1	

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Výplata příspěvku na zvláštní pomůcku má oproti počtu vyplacených příspěvků na mobilitu ve sledovaných letech sestupnou tendenci. K největším poklesům došlo v letech 2018 a 2019, kde počet vyplacených dávek klesl o více než polovinu oproti předchozím letům 2015 až 2017.

2.3.3 Počet držitelů průkazů OZP

58

Tyto průkazy pro osoby zdravotně postižené představují mimořádné výhody⁴⁹, které se rozdělují na :

1. stupně mimořádných výhod = průkaz OZP s označením TP (těžké postižení) - držitel/ka má nárok na vyhrazené místo k sezení v MHD, autobusových a vlakových spojích, kromě míst vázaných na konkrétní místenku. Dále má právo přednosti, např. při projednávání osobních záležitostí na úřadech, pokud čekání ve frontě představuje nutnost dlouhého stání. Držitelé průkazu TP si mohou vyřídit tzv. euroklíč.

2. stupně mimořádných výhod = průkaz OZP s označením ZTP (zvlášť těžké postižení) - držitel/ka má nárok na stejné výhody jako u průkazu TP, dále je osoba bezplatně přepravován/a v MHD (zahrnuje tramvaj, autobus, trolejbus, metro). Dále umožňuje držiteli uplatnit 75% slevu na jízdném ČD a autobusové vnitrostátní dopravě. Držitel/ka ZTP má také nárok na parkovací průkaz pro zdravotně postižené, díky němuž smí zdarma stát nebo parkovat na místech pro invalidy, vozíčkáře.

3. stupně mimořádných výhod = průkaz OZP s označením ZTP/P (zvlášť těžké postižení s průvodcem) - všechny výhody platné pro průkaz TP a ZTP, nevidomí mohou bezplatně přepravovat svého vodícího psa. Občané vidoucí pak dle těchto výhod bezplatně přepravují dopravními prostředky rovněž svého průvodce. Pokud vlastní osoba parkovací průkaz, průkaz ZTP/P a je vozíčkář, má také nárok na vyhrazené stání před domem⁵⁰.

⁴⁹ Nejde o taxativní výčet všech výhod spojených s držením průkazu, ale o nastínění spektra výhod.

⁵⁰ Zdroj: <http://www.prukaz-ztp.cz/index.html> a <https://www.pohyblivost.cz/co-je-to-karta-prukaz-tp-ztp-a-ztpp.php>

Tabulka 50: Držitelé průkazu – celkový souhrn

	2015	2016	2017	2018	2019
ORP Poděbrady	1 092	1 059	1 139	1 231	1 311
z toho Poděbrady	464	459	497	540	566
z toho Městec Králové	98	90	103	114	117
z toho ostatní obce ORP	530	510	539	577	628

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Ve sledovaných letech dochází k pozvolnému nárůstu v počtu osob, které jsou držiteli průkazů. Během pěti sledovaných let došlo k navýšení o více než 200 osob, které mají některý z průkazů TP – ZTP – ZTP/P.

Tabulka 51: Držitelé průkazů – celkový souhrn dle TP – ZTP – ZTP/P

	2015			2016			2017			2018			2019		
	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P
ORP Poděbrady	86	722	284	76	704	279	83	761	295	92	830	309	100	887	324
z toho Poděbrady	33	311	120	34	307	118	36	335	126	42	362	136	47	381	138
z toho Městec Králové	6	67	25	3	69	18	6	76	21	8	84	22	10	84	23
z toho ostatní obce ORP	47	344	139	39	328	143	41	350	148	42	384	151	43	422	163

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Roste podíl prakticky ve všech skupinách. Nejmarkantnější je nárůst ve skupině ZTP, kde během sledovaného období došlo k nárůstu z 311 na 381 osob v Poděbradech a v Městci Králové ze 67 na 84 osob.

Níže uvedené tabulky dokreslují vývoj počtu osob dle věkových kategorií, kde zpravidla jedna polovina držitelů průkazu TP je starších 66 let. U skupiny držitelů ZTP jsou více než 2/3 držitelů starší 66 let a u skupiny ZTP/P je to naopak méně než polovina držitelů starších 66 let. V této skupině je přibližně 1/3 držitelů tohoto typu průkazu mladších 26 let.

Tabulka 52: Držitelé průkazu TP dle věku

žadatel – věk	0-7 let	8-18 let	19-26let	27-65let	66-75let	76-85let	86avícelet	celkem
	2015							
ORP Poděbrady	1	0	1	39	20	20	5	86
z toho Poděbrady	1	0	0	11	10	8	3	33
z toho Městec Králové	0	0	0	5	1	0	0	6
z toho ostatní obce ORP	0	0	1	23	9	12	2	47
	2016							
ORP Poděbrady	1	2	1	33	22	14	3	76
z toho Poděbrady	1	0	0	13	12	7	1	34
z toho Městec Králové								3
z toho ostatní obce ORP	0	2	1	20	10	7	2	39
	2017							
ORP Poděbrady	0	3	0	37	21	16	6	83
z toho Poděbrady	0	0	0	13	12	8	3	36
z toho Městec Králové	0	1	0	4	1	0	0	6
z toho ostatní obce ORP	0	2	0	20	8	8	3	41
	2018							
ORP Poděbrady	0	1	0	36	24	23	8	92
z toho Poděbrady	0	0	0	10	12	16	4	42
z toho Městec Králové	0	1	0	6	1	0	0	8
z toho ostatní obce ORP	0	0	0	20	11	7	4	42
	2019							
ORP Poděbrady	0	1	1	41	26	23	8	100
z toho Poděbrady	0	0	0	11	15	17	4	47
z toho Městec Králové	0	1	0	8	1	0	0	10
z toho ostatní obce ORP	0	0	1	22	10	6	4	43

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Tabulka 53: Držitelé průkazu ZTP dle věku

žadatel – věk	0-7 let	8-18 let	19-26let	27-65let	66-75let	76-85let	86 a více let	celkem
2015								
ORP Poděbrady	4	10	8	193	209	193	105	722
z toho Poděbrady	1	3	2	79	87	85	54	311
z toho Městec Králové	0	0	1	20	23	15	8	67
z toho ostatní obce ORP	3	7	5	94	99	93	43	344
2016								
ORP Poděbrady	5	11	5	163	208	209	103	704
z toho Poděbrady	2	3	1	71	84	93	53	307
z toho Městec Králové	0	2	1	19	23	17	7	69
z toho ostatní obce ORP	3	6	3	73	101	99	43	328
2017								
ORP Poděbrady	2	12	5	174	214	220	134	761
z toho Poděbrady	1	5	2	73	86	92	76	335
z toho Městec Králové	0	1	1	22	20	24	8	76
z toho ostatní obce ORP	1	6	2	79	108	104	50	350
2018								
ORP Poděbrady	4	18	5	172	217	248	166	830
z toho Poděbrady	1	8	3	67	84	107	92	362
z toho Městec Králové	1	2	0	23	20	25	13	84
z toho ostatní obce ORP	2	8	2	82	113	116	61	384
2019								
ORP Poděbrady	5	15	5	174	235	260	193	887
z toho Poděbrady	1	7	1	67	85	111	109	381
z toho Městec Králové	1	2	0	17	24	24	16	84
z toho ostatní obce ORP	3	6	4	90	126	125	68	422

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Tabulka 54: Držitelé průkazu ZTP/P dle věku

žadatel – věk	0-7 let	8-18 let	19-26let	27-65let	66-75let	76-85 let	86 a více let	celkem
	2015							
ORP Poděbrady	12	20	30	111	49	34	28	284
z toho Poděbrady	5	5	12	51	20	14	13	120
z toho Městec Králové	1	4	4	7	4	2	3	25
z toho ostatní obce ORP	6	11	14	53	25	18	12	139
	2016							
ORP Poděbrady	6	21	30	100	49	39	34	279
z toho Poděbrady	3	7	11	41	26	15	15	118
z toho Městec Králové	0	2	4	4	4	1	3	18
z toho ostatní obce ORP	3	12	15	55	19	23	16	143
	2017							
ORP Poděbrady	4	25	29	105	54	38	40	295
z toho Poděbrady	1	11	10	43	27	16	18	126
z toho Městec Králové	0	2	4	6	5	1	3	21
z toho ostatní obce ORP	3	12	15	56	22	21	19	148
	2018							
ORP Poděbrady	2	27	28	116	58	32	46	309
z toho Poděbrady	0	11	12	50	28	15	20	136
z toho Městec Králové	0	1	5	6	5	0	5	22
z toho ostatní obce ORP	2	15	11	60	25	17	21	151
	2019							
ORP Poděbrady	3	26	25	127	56	39	48	324
z toho Poděbrady	0	9	11	52	28	16	22	138
z toho Městec Králové	0	1	4	7	4	2	5	23
z toho ostatní obce ORP	3	16	10	68	24	21	21	163

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

2.4 Senioři – klienti OSPaZ

Tabulka 55: Počet klientů – seniorů – sociálních pracovníků OSPaZ Poděbrady

rok	počet klientů			počet klientů, kterým je poskytována registrovaná sociální služba (ze sloupce 3)	počet intervencí ve sledovaném roce	
	nově zaevidováni ve sledovaném roce	celkem ke konci sledovaného roku	klienti, se kterými se aktivně ve sledovaném roce pracovalo		jednorázových	opakovaných
2014	8	8	8	0	8	3
2015	5	5	5	2	5	
2016	8	10	10	0	6	4
2017	0	0	0	0	0	0
2018	5	8	5	2	x	x
2019	7	16	16	7	4	25

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-26

Počet klientů sociálních pracovníků u cílové skupiny senioři značně kolísá. V posledním sledovaném roce byl však počet klientů nejvyšší a také počet pravidelných intervencí byl v porovnání s předchozími lety zásadně vyšší. Především v prvních třech sledovaných letech se intervence realizovala především jednorázově. V roce 2019 je také v evidenci nejvíce klientů, kterým je poskytována registrovaná sociální služba.

63

2.4.1 Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle zákona o sociálních službách. Z poskytnutého příspěvku pak tyto osoby hradí pomoc, kterou jim může dle jejich rozhodnutí poskytovat osoba blízká, asistent sociální péče, registrovaný poskytovatel sociálních služeb, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu. Nárok na příspěvek má osoba starší 1 roku, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Tyto stupně závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které tato osoba není schopna bez cizí pomoci zvládat⁵¹. Při posuzování stupně závislosti osoby se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost (péče o domácnost se neposuzuje u osob do 18 let)⁵².

⁵¹ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-peci>

⁵² Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb.

Tabulka 56: Počet příjemců příspěvku na péči dle stupně závislosti

	celkem	2014				
		ženy	I. st. záv.	II. st. záv.	III. st. záv.	IV. st. záv.
ORP Poděbrady	1 084	726	385	401	191	107
z toho Poděbrady	436	291	159	155	80	42
z toho Městec Králové	102	68	34	43	17	8
z toho ostatní obce ORP	546	367	192	203	94	57
		2015				
ORP Poděbrady	1 101	741	342	408	231	120
z toho Poděbrady	461	307	148	174	89	50
z toho Městec Králové	103	71	29	46	18	10
z toho ostatní obce ORP	537	363	165	188	124	60
		2016				
ORP Poděbrady	1 095	720	350	361	247	137
z toho Poděbrady	451	285	142	149	101	59
z toho Městec Králové	105	72	36	39	19	11
z toho ostatní obce ORP	539	363	172	173	127	67
		2017				
ORP Poděbrady	1 094	715	330	364	258	142
z toho Poděbrady	456	296	143	153	107	53
z toho Městec Králové	98	69	23	44	16	15
z toho ostatní obce ORP	540	350	164	167	135	74
		2018				
ORP Poděbrady	1 111	705	327	376	261	147
z toho Poděbrady	467	297	136	159	110	62
z toho Městec Králové	107	71	27	46	17	17
z toho ostatní obce ORP	537	337	164	171	134	68
		2019				
ORP Poděbrady	1 137	x ⁵³	289	429	266	153
z toho Poděbrady	493	x	114	198	117	64
z toho Městec Králové	98	x	28	33	22	15
z toho ostatní obce ORP	546	x	147	198	127	74

zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Počet příjemců stagnuje a jen mírně roste o jednotky osob. V rozmezí mezi polovinou a 2/3 jsou nejčastějším příjemcem příspěvku ženy. Nejčastěji využívaný je I. a II. stupeň.

⁵³ V roce 2019 není tento údaj dostupný.

Tabulka 57: Počet příjemců příspěvku na péči 2014–2019 dle věku

	celkem	2014						
		0-7 let	8-18 let	19-26 let	27-65 let	66-75 let	76-85 let	86 a více let
ORP Poděbrady	1 084	23	39	31	181	177	324	309
z toho Poděbrady	436	9	14	11	82	69	129	122
z toho Městec Králové	102	4	6	1	16	17	31	27
z toho ostatní obce ORP	546	10	19	19	83	91	164	160
		2015						
ORP Poděbrady	1 101	25	39	31	190	181	330	305
z toho Poděbrady	461	12	14	11	91	74	136	123
z toho Městec Králové	103	2	5	3	16	17	33	27
z toho ostatní obce ORP	537	11	20	17	83	90	161	155
		2016						
ORP Poděbrady	1 095	20	47	32	186	174	335	301
z toho Poděbrady	451	10	16	14	86	77	135	113
z toho Městec Králové	105	2	6	3	15	19	27	33
z toho ostatní obce ORP	539	8	25	15	85	78	173	155
		2017						
ORP Poděbrady	1 094	17	56	31	187	165	324	314
z toho Poděbrady	456	4	23	12	86	71	131	129
z toho Městec Králové	98	3	5	3	17	15	25	30
z toho ostatní obce ORP	540	10	28	16	84	79	168	155
		2018						
ORP Poděbrady	1 111	18	56	30	194	169	339	305
z toho Poděbrady	467	4	24	12	87	73	143	124
z toho Městec Králové	107	3	4	4	18	15	29	34
z toho ostatní obce ORP	537	11	28	14	89	81	167	147
		2019 ⁵⁴						
		0-7 let	8-17 let	18-26 let	27-64 let	65 a více let		
ORP Poděbrady	1 137	20	53	34	189	841		
z toho Poděbrady	493	8	24	13	83	365		
z toho Městec Králové	98	3	5	3	18	69		
z toho ostatní obce ORP	546	9	24	18	88	407		

zdroj: autor dle podkladů OSPaZ Poděbrady

Porovnáme-li poměr osob do 66 let věku se skupinou nad 66 let věku, tak na úrovni ORP je ve sledovaných letech poměr od 2,7 (2018) do 2,9 (2014), kdy jasně převažuje skupina osob nad 66 let. U města Poděbrady

⁵⁴ Od roku 2019 jsou jinak definované kategorie rozdělení dle věku.

je poměr osob nad 66 let ve sledovaných letech v rozmezí 2,5 (2016) - 2,8 (2019) vyšší než počet osob do 66 let věku.

2.5 Osoby sociálně vyloučené a ohrožené sociálním vyloučením

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, definuje sociální vyloučení jako vyloučení osoby mimo běžný život společnosti a nemožnosti se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace. Se sociálním vyloučením úzce souvisí i tzv. nepříznivá sociální situace, která je charakterizována oslabením nebo ztrátou schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, krizovou sociální situací, životními návyky a způsobem života vedoucím ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňujícího prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů, kdy osoba není schopna řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením⁵⁵.

2.5.1 Osoby sociálně vyloučené a ohrožené sociálním vyloučením v agendě OSPaZ

Klienti v agendě OSPaZ, kteří jsou ohrožení sociálním vyloučením, jsou sledováni a součástí této analýzy je přehled následujících kontaktů s těmito konkrétními cílovými skupinami⁵⁶:

- osoby ohrožené sociálním vyloučením
- osoby ohrožené rizikovým způsobem života
- oběti agrese, trestné činnosti a domácího násilí
- osoby bez přístřeší
- osoby, které se nacházejí v nejistém či neadekvátním bydlení
- nezaměstnaní
- osoby neschopné splácet závazky a pohledávky
- osoby ohrožené sociálním vyloučením

Definice osob ohrožených sociálním vyloučením je ve srovnání s ostatními skupinami poměrně složitá a navazuje na jiné definice. Definice dle zákona o sociálních službách je uvedena výše, nicméně pro bližší přiblížení je možné využít definici, ve které je dle Eurostatu⁵⁷ za osobu ohroženou sociálním vyloučením (resp. osobu ohroženou chudobou nebo sociálním vyloučením) považován ten, kdo splňuje alespoň jednu ze tří podmínek:

- je ohrožen příjmovou chudobou
- žije v domácnosti s velmi nízkou pracovní intenzitou
- trpí závažnou materiální deprivací

⁵⁵ Zdroj: https://socialnipolitika.eu/2018/11/slovník-socialního-zabezpečení-2015/#_Toc530332909

⁵⁶ Nejde o úplný výčet všech cílových skupin, u kterých se sleduje počet klientů sociálních pracovníků OSPaZ. Jiné cílové skupiny ve stejném formátu vykazování jsou uvedené v jiných kapitolách této analýzy.

⁵⁷ EUROSTAT – Evropský statistický úřad <https://ec.europa.eu/eurostat/home>

Tabulka 58: Počet klientů sociálních pracovníků – Lidé ohrožení sociálním vyloučením

rok	počet klientů			počet klientů, kterým je poskytována registrovaná sociální služba (ze sloupce 3)	počet intervencí ve sledovaném roce	
	nově zaevidování ve sledovaném roce	celkem ke konci sledovaného roku	klienti, se kterými se aktivně ve sledovaném roce pracovalo		jednorázových	opakovaných
2014	3	10	3		3	
2015	8	8	8		1	7
2016	1	4	4	0	0	4
2017	19	19	4		15	4
2018	2	2	2	1		
2019	7	8	8	0	5	36

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-26

Ve sledovaných letech 2014 – 2019 počet klientů ohrožených sociálním vyloučením kolísá. Ve sledovaných letech také není možné identifikovat jasnou periodicitu, kdy například v roce 2017 byl počet klientů ke konci sledovaného roku 19, oproti roku 2018, kdy tento počet poklesl na 2 klienty. Z pohledu počtu intervencí ve sledovaných letech se uplatňují ve větší míře opakované intervence, nicméně v roce 2017 zcela zřejmě převažuje intervence jednorázová.

68

2.5.2 Osoby, které se nacházejí v nejistém či neadekvátním bydlení⁵⁸

Pro bližší definování osob bez přístřeší a osob žijících v nevyhovujícím nebo nejistém ubytování se nejčastěji používá vymezení, které je charakterizuje jako osoby přežívající venku, osoby v noclehárně, osoby v ubytovnách pro bezdomovce, osoby v pobytových zařízeních, osoby v ubytovnách pro imigranty, osoby před opuštěním instituce, uživatelé dlouhodobější podpory, osoby žijící v nejistém bydlení, osoby ohrožené vystěhováním, osoby ohrožené domácím násilím, osoby žijící v provizorních a neobvyklých stavbách, osoby žijící v nevhodném bydlení, osoby žijící v přelidněném bytě⁵⁹.

Pro úplný kontext je v mezinárodním měřítku uznávaná definice bezdomovectví od FEANTSA⁶⁰, která ho charakterizuje jako absenci vlastního, trvalého a přiměřeného obydlí. Bezdomovci jsou ti lidé, kteří nejsou schopni získat vlastní, trvalé a přiměřené obydlí nebo si nejsou schopni takové obydlí udržet kvůli nedostatku finančních prostředků nebo jiným sociálním bariérám.

⁵⁸ Včetně osob bez přístřeší.

⁵⁹ Zdroj: https://www.feantsa.org/download/cz_8621229557703714801.pdf

⁶⁰ FEANSTA - Evropská federace národních organizací pracujících s bezdomovci <https://www.feantsa.org/en>

Tabulka 59: Počet klientů sociálních pracovníků – Osoby, které se nacházejí v nejistém či neadekvátním bydlení, včetně osob bez přístřeší

rok	počet klientů			počet klientů, kterým je poskytována registrovaná sociální služba (ze sloupce 3)	počet intervencí ve sledovaném roce	
	nově zaevidování ve sledovaném roce	celkem ke konci sledovaného roku	klienti, se kterými se aktivně ve sledovaném roce pracovalo		jednorázových	opakovaných
2014	25	37	31		31	8
2015	15	15	15		10	5
2016	12	12	12	0	4	8
2017	27	27	27	4	4	22
2018	14	16	14	0		
2019	12	22	22	0	5	100

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-26

Počet osob, se kterými sociální pracovníci OSPaZ spolupracovali, se ve sledovaném období pohybuje mezi 12 – 37 osobami ročně. Za poslední dva sledované roky je patrné, že dochází k nárůstu počtu osob, a v roce 2019 byl také zaznamenán nejvyšší počet intervencí (opakovaných), který měl hodnotu 100, což poukazuje na intenzivní práci s klienty v průběhu roku.

2.5.3 Imigranti

Nejčastěji se termínem imigrant označuje osoba, která přichází do ČR ze země, kde v minulosti dlouhodobě pobývala. Důležité je mít v patrnosti, že imigrant přichází dobrovolně, a to na základě širokého spektra důvodů, kterými jsou například špatné životní podmínky v zemi původu, které mohou být způsobeny jak špatnou správou země, přírodní katastrofou, tak změnou klimatu. V tomto kontextu je nutné vymezit osobu imigranta a uprchlíka, kdy uprchlík se od imigranta liší v tom, že jeho situace v zemi původu je často buď přímo životu nebezpečná či jinak nesnesitelná, že překročí státní hranice a hledá bezpečí v okolních zemích. V dalším kontextu je imigrant⁶¹ osoba cizincem, který přichází do země za účelem pobytu dlouhodobějšího charakteru.

⁶¹ Zdroj: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

Tabulka 60: Počet klientů sociálních pracovníků – Imigranti

rok	počet klientů			počet klientů, kterým je poskytována registrovaná sociální služba (ze sloupce 3)	počet intervencí ve sledovaném roce	
	nově zaevidování ve sledovaném roce	celkem ke konci sledovaného roku	klienti, se kterými se aktivně ve sledovaném roce pracovalo		jednorázových	opakovaných
2014		6	6		6	6
2015	5	11	5			5
2016	0	2	2	0	0	2
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	2	2	2		
2019	0	1	1	0	0	3

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-26

Práce s imigranty patří mezi marginálnější činnosti OSPaZ, kde se v porovnání s jinými osobami z cílových skupin jedná o řádově nižší počty klientů. Nejvíce s imigranty bylo pracováno v letech 2014 a 2015 a v následujících letech jejich počet stagnuje.

2.5.4 Nezaměstnaní

Obecně se za nezaměstnaného považuje osoba, která je starší 15ti let, aktivně hledá práci a je připravena k nástupu do práce do 14 dnů⁶².

70

Tabulka 61: Počet klientů sociálních pracovníků – Nezaměstnaní

rok	počet klientů			počet klientů, kterým je poskytována registrovaná sociální služba (ze sloupce 3)	počet intervencí ve sledovaném roce	
	nově zaevidování ve sledovaném roce	celkem ke konci sledovaného roku	klienti, se kterými se aktivně ve sledovaném roce pracovalo		jednorázových	opakovaných
2014	4	7	4		4	
2015						
2016	1	1	1	0	0	1
2017	6	6	6	3	5	1
2018	4	6	4	1		
2019	1	14	14	0	1	86

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-26

⁶² Dle metodiky Mezinárodní organizace práce <https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>

Z výše uvedených informací vyplývá, že největší počet kontaktů s nezaměstnanými klienty OSPaZ byl v roce 2019, kdy dosáhl nejvyšších absolutních hodnot, a i počtu opakovaných kontaktů ze strany sociálních pracovníků. V letech 2014 a 2017 byly intervence ve většině případů jednorázové.

2.5.5 Osoby neschopné splácet závazky a pohledávky

Za osoby neschopné splácet závazky a pohledávky nejčastěji považujeme takové osoby, které mají výdaje vyšší než příjmy a nejsou schopny plnit své finanční závazky (např. nemají uhrazené splátky úvěru)⁶³.

Tabulka 62: Počet klientů sociálních pracovníků – Osoby neschopné splácet závazky a pohledávky

rok	počet klientů			počet klientů, kterým je poskytována registrovaná sociální služba (ze sloupce 3)	počet intervencí ve sledovaném roce	
	nově zaevidování ve sledovaném roce	celkem ke konci sledovaného roku	klienti, se kterými se aktivně ve sledovaném roce pracovalo		jednorázových	opakovaných
2014	13	23	20		20	12
2015	4	11	11		2	9
2016	4	11	11	0	1	10
2017	45	69	47	7	25	34
2018	21	28	24	2		
2019	12	32	32	0	5	165

zdroj: autor dle formulářů MPSV V-26

Nejvyšší počet klientů OSPaZ neschopných splácet své závazky a pohledávky byl v roce 2017. Od tohoto roku se počet klientů snižuje, nicméně v roce 2019 je zaznamenán nejvyšší počet opakovaných intervencí za všechny sledované roky. Obecně se opakované intervence využívají daleko častěji než intervence jednorázové.

⁶³ Zdroj: <https://www.clovekvtsni.cz/>

2.6 Exekuce

Exekuce je řízení, jehož účelem je vynucení uložené povinnosti v případě, že nebyla dobrovolně splněna. Nejčastěji je touto povinností zaplacení nějaké finanční částky, existují ale také vynutitelné nepeněžitě povinnosti jako například povinnost vyklidit byt, vydat věc aj. Zahájit exekuci lze pouze na základě vykonatelného rozhodnutí soudu či orgánu státní správy, rozhodčího nálezu nebo notářského zápisu se svolením k přímé vykonatelnosti.

V rámci sledovaného území mají nejvyšší podíl obyvatel v exekuci tyto obce: Dymokury (16 %), Činěves (14 %), Dobšice (12 %), Velenice (11 %), Vrbice (11 %), Úmyslovice (10 %) a Chroustov (10 %).

Tabulka 63: Přehled exekucí – ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)

	počet osob v exekuci	počet osob nad 18 let	celkový podíl osob v exekuci	děti a mladiství	osoby 18-29 let	osoby 65+	počet exekucí	průměrný počet exekucí na osobu
ORP Poděbrady	1 946	26 179	7,43	8	188	181	11 317	5,8
Běrunice	44	725	6,06	0	0	6	206	4,7
Činěves	63	455	13,84	3	9	6	354	5,6
Dlouhopolsko	18	196	9,18	0	3	2	119	6,6
Dobšice	23	189	12,17	0	1	3	139	6,0
Dymokury	113	727	15,54	0	14	7	585	5,2
Hradčany	19	220	8,64	0	1	3	108	5,7
Choťánky	19	367	5,18	0	2	0	116	6,1
Chotěšice	24	279	8,6	0	1	3	121	5,0
Chroustov	18	178	10,11	0	2	1	87	4,8
Kněžice	24	432	5,56	0	4	3	99	4,1
Kněžičky	14	155	9,03	0	1	1	65	4,6
Kolaje	4	76	5,25	0	1	0	22	5,5
Kouty	11	253	4,35	0	1	0	86	7,8
Křečkov	14	299	4,68	0	0	1	34	2,4
Libice n/C	92	1 101	8,36	0	16	4	595	6,5
Městec Kr.	207	2 465	8,4	0	20	20	1 095	5,3
Odřepsy	16	278	5,76	0	2	1	79	4,9
Okřínek	15	155	9,68	0	0	3	77	5,1
Opočnice	31	384	8,07	0	2	6	167	5,4
Opolany	45	747	6,02	0	2	5	276	6,1
Oseček	5	130	3,85	0	0	2	12	2,4
Pátek	28	561	4,99	0	0	1	176	6,3
Písková Lh.	33	379	8,71	0	0	4	520	15,8
Poděbrady	837	12 002	6,97	5	81	82	4 777	5,7
Podmoky	9	167	5,39	0	1	0	80	8,9
Sány	25	440	5,68	0	2	0	158	6,3

Tabulka č. 63. – pokračování Přehled exekucí – ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)

	počet osob v exekuci	počet osob nad 18 let	celkový podíl osob v exekuci	děti a mladiství	osoby 18-29 let	osoby 65+	počet exekucí	průměrný počet exekucí na osobu
Senice	5	167	2,99	0	0	0	105	21,0
Sloveč	34	448	7,59	0	4	2	198	5,8
Sokoleč	28	817	3,43	0	5	4	168	6,0
Úmyslovice	28	270	10,37	0	5	2	136	4,9
Velenice	20	176	11,36	0	1	5	90	4,5
Vlkov p/O	4	67	5,97	0	0	0	17	4,25
Vrbice	17	148	11,49	0	1	2	79	4,6
Vrbová Lh.	30	398	7,54	0	3	1	185	6,2
Záhornice	29	328	8,84	0	3	1	186	6,4

zdroj: autor dle podkladů z <http://mapaexekuci.cz>

3 Seznam obrázků, grafů a tabulek

Obrázek č. 1: Poloha SO ORP Poděbrady ve Středočeském kraji	5
Obrázek č. 2: Geografické poměry SO ORP Poděbrady	6
Obrázek č. 3: Administrativní členění SO ORP Poděbrady	10

Graf č. 1: Srovnání jednotlivých SO ORP Středočeského kraje podle rozlohy a počtu obyvatel (k 31. 12. 2019)	8
Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel ve městě Poděbrady a v SO ORP Poděbrady v letech 2009–2019	15
Graf č. 3: Věková pyramida SO ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)	17
Graf č. 4: Věková struktura obyvatelstva v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady	20
Graf č. 5: Věková struktura obyvatelstva v jednotlivých SO ORP Středočeského kraje, v České republice a ve Středočeském kraji (podíly v k 31. 12. 2019)	22
Graf č. 6: Očekávaný vývoj počtu obyvatel podle hlavních věkových skupin do roku 2101	23
Graf č. 7: Očekávaný vývoj průměrného věku obyvatel do roku 2101	23
Graf č. 8: Pohyb obyvatelstva v SO ORP Poděbrady v letech 2010–2019	24
Graf č. 9: Podíl nezaměstnaných osob v SO ORP Poděbrady v letech 2019 a 2020	32
Graf č. 10: Podíl nezaměstnaných osob v SO ORP Poděbrady, v České republice a ve Středočeském kraji v letech 2015–2020	34
Graf č. 11: Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých SO ORP Středočeského kraje v letech 2019 (k 31. 12.) a 2020 (k 30. 9.)	35

Tabulka 1: Pořadí jednotlivých SO ORP Středočeského kraje podle rozlohy a počtu obyvatel (k 31. 12. 2019)	7
Tabulka 2: Základní demografické údaje o obcích SO ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)	9
Tabulka 3: Mikroregiony a svazky obcí na území SO ORP Poděbrady	11
Tabulka 4: Základní charakteristika SO ORP Poděbrady podle velikostních skupin obcí	13
Tabulka 5: Počet obyvatel v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady v letech 1991–2019 (k 31. 12. 2019)	14
Tabulka 6: Věková struktura obyvatelstva v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady v letech 2015 a 2019 (absolutní počty k 31. 12.)	16
Tabulka 7: Průměrný věk v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)	18
Tabulka 8: Průměrný věk v jednotlivých SO ORP Středočeského kraje, v České republice a ve Středočeském kraji (k 31. 12. 2019)	19
Tabulka 9: Podíly jednotlivých věkových skupin na celkovém počtu obyvatel a průměrný věk v SO ORP Poděbrady v letech 2010–2019	21
Tabulka 10: Pohyb obyvatelstva v SO ORP Poděbrady v letech 2010–2019 (stav vždy k 31. 12.)	24
Tabulka 11: Pohyb obyvatelstva v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady v letech 2015 a 2019	26
Tabulka 12: Národnostní struktura obyvatelstva v SO ORP Poděbrady, v České republice a ve Středočeském kraji v letech 2001 a 2011 (podíly v %)	28
Tabulka 13: Hlavní zaměstnavatelé	29
Tabulka 14: Vývoj nezaměstnanosti v SO ORP Poděbrady v letech 2013–2019 (stav k 31. 12.)	30

Tabulka 15: Vývoj nezaměstnanosti v SO ORP Poděbrady v období leden – září 2020	30
Tabulka 16: Nezaměstnanost v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady v letech 2019 (stav k 31. 12.) a 2020 (stav k 30. 9.)	31
Tabulka 17: Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady v letech v letech 2015 – 2020 (stav k 31. 12., za rok 2020 k 30. 9.)	33
Tabulka 18: Podíl nezaměstnaných osob v SO ORP Poděbrady, v České republice a ve Středočeském kraji v letech 2015–2020 (stav k 31. 12., za rok 2020 k 30. 9.)	34
Tabulka 19: Poskytovatelé zdravotní péče ve vybraných oborech v SO ORP Poděbrady	36
Tabulka 20: Druhy zdravotnických oddělení a ambulancí v Městské nemocnici Městec Králové, a.s.	37
Tabulka 21: Věková struktura dětí a mládeže v SO ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)	37
Tabulka 22: Děti ve věku 0–14 let v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)	38
Tabulka 23: Mateřské školy v SO ORP Poděbrady (stav k 25. 10. 2020)	39
Tabulka 24: Seznam základních škol v ORP Poděbrady (I. a II. stupeň)	39
Tabulka 25: Seznam základních škol v ORP Poděbrady (pouze I. stupeň)	40
Tabulka 26: Seznam středních škol v ORP Poděbrady	40
Tabulka 27: Přídavek na dítě – počet vyplacených dávek	41
Tabulka 28: Rodičovský příspěvek – počet vyplacených dávek	42
Tabulka 29: Počty případů evidovaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí	43
Tabulka 30: Klienti kurátora pro děti a mládež – Počet evidovaných klientů	43
Tabulka 31: Klienti řešení kurátorem pro děti a mládež	44
Tabulka 32: Počet osob vykonávajících náhradní rodinnou péči a mají svěřeno alespoň jedno dítě do náhradní rodinné péče	45
Tabulka 33: Evidenční údaje	46
Tabulka 34: Týrané, zneužívané a zanedbávané děti	47
Tabulka 35: Počet zaměstnanců orgánu sociálně-právní ochrany dětí k 31. 12. sledovaného roku	48
Tabulka 36: Průměrný měsíční počet příjemců – Příspěvek na živobytí	49
Tabulka 37: Průměrný měsíční počet společně posuzovaných osob – Příspěvek na živobytí	50
Tabulka 38: Průměrný měsíční počet příjemců – Doplatek na bydlení	50
Tabulka 39: Průměrný měsíční počet společně posuzovaných osob – Doplatek na bydlení	51
Tabulka 40: Počet vyplacených dávek mimořádné okamžité pomoci	51
Tabulka 41: Počet vyplacených dávek mimořádné okamžité pomoci – jednoráz. výdaj (§ 2, odst. 5 a) ..	52
Tabulka 42: Počet vyplacených dávek mimořádné okamžité pomoci – předměty dl. potřeby (§ 2, odst. 5 b)	52
Tabulka 43: Počet vyplacených dávek mimořádné okamžité pomoci – činnosti dítěte (§ 2, odst. 5c)	53
Tabulka 44: Počet vyplacených dávek příspěvku na bydlení	54
Tabulka 45: Průměrný měsíční počet příjemců (domácností) příspěvku na bydlení – struktura dle vztahu k bytu	54
Tabulka 46: Průměrný měsíční počet příjemců (domácností) příspěvku na bydlení – struktura dle velikosti domácnosti	55
Tabulka 47: Počet klientů sociálních pracovníků OSPaZ Poděbrady s osobami se zdravotním postižením nebo duševním onemocněním	56
Tabulka 48: Příspěvek na mobilitu – počet vyplacených dávek	57
Tabulka 49: Příspěvek na zvláštní pomůcku – počet vyplacených dávek	58
Tabulka 50: Držitelé průkazu – celkový souhrn	59

Tabulka 51: Držitelé průkazů – celkový souhrn dle TP – ZTP – ZTP/P	59
Tabulka 52: Držitelé průkazu TP dle věku	60
Tabulka 53: Držitelé průkazu ZTP dle věku	61
Tabulka 54: Držitelé průkazu ZTP/P dle věku	62
Tabulka 55: Počet klientů – seniorů – sociálních pracovníků OSPaZ Poděbrady	63
Tabulka 56: Počet příjemců příspěvku na péči dle stupně závislosti	64
Tabulka 57: Počet příjemců příspěvku na péči 2014–2019 dle věku	65
Tabulka 58: Počet klientů sociálních pracovníků – Lidé ohrožení sociálním vyloučením	68
Tabulka 59: Počet klientů sociálních pracovníků – Osoby, které se nacházejí v nejistém či neadekvátním bydlení, včetně osob bez přístřeší	69
Tabulka 60: Počet klientů sociálních pracovníků – Imigranti	70
Tabulka 61: Počet klientů sociálních pracovníků – Nezaměstnaní	70
Tabulka 62: Počet klientů sociálních pracovníků – Osoby neschopné splácet závazky a pohledávky	71
Tabulka 63: Přehled exekucí – ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)	72

4 Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
MAS	Místní akční skupina
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
OSPaz	Odbor sociální péče a zdravotnictví
OZP	Osoba zdravotně postižená
PNO	Podíl nezaměstnaných osob
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SO POÚ	Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem
TP	Těžké postižení
ZTP	Zvlášť těžké postižení
ZTP/P	Zvlášť těžké postižení/průvodce
TZ	Trestní zákoník
UoZ	Uchazeči o zaměstnání
VPM	Volná pracovní místa
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
ZSPOD	Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

5 Použité zdroje

<http://www.czso.cz>

<https://www.mpsv.cz/statni-socialni-podpora>

<https://www.mpsv.cz/-/rodicovsky-prispevek>

<https://www.mpsv.cz/cinnost-mpsv-v-oblasti-socialne-pravni-ochrany-deti>

<https://www.uradprace.cz/obecne-informace-3> a zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

<https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-zivobyti>

<https://www.mpsv.cz/-/doplatek-na-bydleni>

<https://www.mpsv.cz/-/mimoradna-okamzita-pomoc>

<https://www.uradprace.cz/mimoradna-okamzita-pomoc1>

<https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-mobilitu>

<https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-zvlastni-pomucku>

<https://www.prispevky.cz/zdravotne-postizeni/prispevek-na-zvlastni-pomucku>

<http://www.prukaz-ztp.cz/index.html> a <https://www.pohyblivost.cz/co-je-to-karta-prukaz-tp-ztp-a-ztpp.php>

<https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-peci>

https://socialnipolitika.eu/2018/11/slovník-socialního-zabezpečení-2015/#_Toc530332909

https://www.feantsa.org/download/cz_8621229557703714801.pdf

<https://www.feantsa.org>

<https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

www.clovekvtisni.cz

<http://mapaexekuci.cz>

Formuláře MPSV V-26

Formuláře MPSV V-20

Podklady MPSV z oddělení statistik

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti